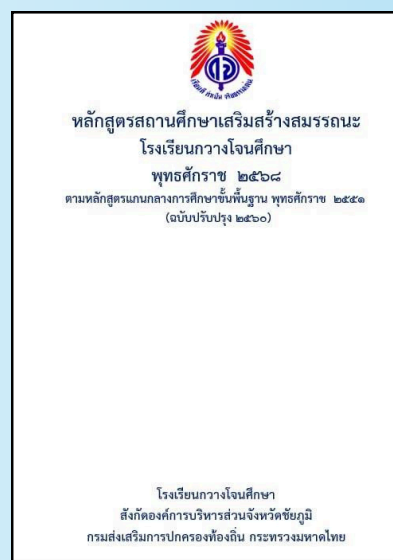

คู่มือการนิเทศเพื่อพัฒนาครู โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ Professional Learning Community : PLC

กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITY: PLC

คำนำ

แนวทางการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษา พ.ศ. 2567-2571 ตัวชี้วัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานที่ 1 ผลลัพธ์ของการเรียนรู้ ตัวชี้วัดที่ 1.1 ผู้เรียนมีสมรรถนะตามหลักสูตรสถานศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด ดังนี้ *ความสามารถในการสื่อสาร *ความสามารถในการคิด *ความสามารถในการแก้ปัญหา *ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต *ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี *สมรรถนะอื่นๆ ที่สถานศึกษากำหนด (ถ้ามี) มาตรฐานที่ 3 การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ตัวชี้วัดที่ 3.1 การออกแบบหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้ *มีหลักสูตรสถานศึกษาและแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน *มีหลักสูตรสถานศึกษาและแผนการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ *มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และตัวชี้วัดที่ 3.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เสริมสร้างสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ครูมีการดำเนินการโดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนี้ *มีการจัดการเรียนรู้เสริมสร้างสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ *มีการจัดกิจกรรมบูรณาการส่งเสริมเจตคติที่ดีตามความต้องการ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน *มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำตนเองในการเรียนรู้ **ความสำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อแลกเปลี่ยนปัญหาที่ได้เจอและเป็นปัญหาที่แก้ไขยาก ร่วมกันแก้ปัญหา** นั้นนำมาพัฒนาต่อจนแก้ปัญหานั้นได้สำเร็จ (ตัวชี้วัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก พ.ศ. 2567-2571)

เชื่อมโยงมาตรฐานการศึกษาสู่การกำหนดนโยบายการศึกษาของชาติไทย (DOE) 2) เชื่อมโยงสู่การพัฒนาหลักสูตรเป็นหลักสูตรเน้นสมรรถนะ และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เน้นการเรียนการสอนอิงสมรรถนะ การเรียนรู้แบบเชิงรุกด้วยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล ส่วนการประเมินผลอิงมาตรฐาน และการให้ข้อมูลย้อนกลับในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน 3) เชื่อมโยงสู่การประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีระบบการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอก โดยการประกันคุณภาพภายในดำเนินการโดยสถาบันการศึกษาเอง แต่การประเมินคุณภาพภายนอกมีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง สำหรับการดำเนินการจัดการศึกษาในประเทศไทย โดยเฉพาะเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเมื่อพิจารณาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาได้มีการกำหนดมาตรฐานและประเด็นการพิจารณาในที่นี้ขอเสนอ 3 มาตรฐาน โดยมีรายละเอียดประเด็นการพิจารณาในแต่ละมาตรฐาน ดังนี้ **มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน** 1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน 1) มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ 2) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา 3) มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม 4) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร 5) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา 6) มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ 1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 1) มีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด

2) ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย 3) การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย 4) สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ 2.1 มีเป้าหมายวิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน 2.2 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา 2.3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา ทุกกลุ่มเป้าหมาย 2.4 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ 2.5 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3.1 จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิด และปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ 3.2 ใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 3.3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก 3.4 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน 3.5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนา และปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

พิจารณาประเด็นตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 เป็นดังนี้

1.คุณภาพผู้เรียน 1.1 ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน เน้นการเป็นผู้เรียนรู้ เป็นผู้ร่วมสร้างนวัตกรรม เป็นผู้มีความสามารถตามหลักสูตรอิงสมรรถนะกำหนด 1.2 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน การเป็นพลเมืองเข้มแข็ง การเป็นผู้มีค่านิยมร่วมตามกำหนด

2. กระบวนการบริหารและการจัดการ การพัฒนาครูด้วยกระบวนการนิเทศแนวใหม่ เช่น ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรสถานศึกษา การบริหารจัดการบรรยากาศการเรียนรู้ การบริหารจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ จัดเตรียมแหล่งเรียนรู้

3. กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลัง การออกแบบและจัดการเรียนรู้เชิงรุกบนฐานสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้เน้นความเท่าเทียมและเสมอภาค การบริหารบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวก เป็นผู้สร้างนวัตกรรม (สมรรถนะการนิเทศเชิงรุก ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2563, รองศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และคณะ, หน้า 15-19)

องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ให้ความสำคัญในการพัฒนาการศึกษาตามนโยบายการศึกษาของชาติ มุ่งเน้นการส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านต่างๆ แก่นักเรียน ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม อุปกรณ์การศึกษา สื่อการจัดการเรียนรู้ จัดสรรงบประมาณสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและกระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลทางการศึกษา ได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู สถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ พัฒนาการศึกษาด้านนโยบายฯ พร้อมด้วยศึกษานิเทศก์ มีหน้าที่ในการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง นำผลการนิเทศการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา ดำเนินการพัฒนาครูเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านผู้อำนวยการสถานศึกษา ท่านรองผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนกวางโจนศึกษา และความร่วมมือจากคณะครู ทุกท่าน เข้าร่วมกิจกรรม PLC เพื่อพัฒนาบทเรียนร่วมกัน ทำให้การพัฒนา คู่มือการนิเทศเพื่อพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จึงขอขอบคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

ศศิธร ลุนศิลา

สารบัญ

	หน้า
ความเป็นมา	1
ความสำคัญของการพัฒนาครูทั้งระบบโรงเรียน	1
บทบาทการใช้ PLC ในการพัฒนาโรงเรียน	2
เป้าหมายของคู่มือการนิเทศเพื่อพัฒนาครู	3
แนวคิดและหลักการพัฒนาครู	3
ความหมายชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	4
หลักการและกระบวนการพัฒนาบทเรียนร่วมกันผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	5
ประเภทของกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)	7
1) แนวคิดวงจรเดมมิง (Demming Approach)	
2) การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (Lesson Study)	
ระบบการสอนงานแบบพี่เลี้ยงด้วยการพัฒนาบทเรียนร่วมกันผ่าน PLC และการนับชั่วโมงของครูต้นแบบ	15
แบบฟอร์มแผนการจัดการเรียนรู้รายวัน ด้วย Co – 5 STEPs	20
ระบบของ PLC ที่ใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน	23
การประเมินตนเอง	24
การนำไปใช้ในอนาคต	26
การนิเทศ ติดตาม การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน	27
เครื่องมือสนับสนุนการนิเทศ แบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	28
เทคโนโลยีกับการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกตามหลักสูตรสถานศึกษาเสริมสร้างสมรรถนะ	38
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	

ความเป็นมา

ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) เป็นกระบวนการสร้างการเปลี่ยนแปลงโดยเรียนรู้จากการปฏิบัติงานของกลุ่มบุคคลที่มารวมตัวกันเพื่อทำงานร่วมกัน และสนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ร่วมกันวางเป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียน และตรวจสอบ สะท้อนผลการปฏิบัติงานทั้งในส่วนบุคคลและผลที่เกิดขึ้น โดยรวมผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิพากษ์วิจารณ์ การทำงานร่วมกัน การร่วมมือร่วมพลัง โดยมุ่งเน้นและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นองค์รวม โดยมีการดำเนินการอย่างน้อย 5 ประการ ดังนี้ 1) มีเป้าหมายร่วมกันในการจัดการเรียนรู้ / การพัฒนาผู้เรียนให้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ 2) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากหน่วยงาน/สถานการณ์จริงของชั้นเรียน 3) ทุกฝ่ายเกี่ยวข้องต้องร่วมเรียนรู้และรวมพลัง/หนุนเสริมให้เกิดการสร้างการเปลี่ยนแปลงตามเป้าหมาย 4) มีการวิพากษ์ สะท้อนผลการทำงานพัฒนาผู้เรียน และ 5) มีการสร้าง HOPE ให้ทีมงานอันประกอบด้วย (1) honesty & humanity เป็นการยึดข้อมูลจริงที่เกิดขึ้นและให้การเคารพกันอย่างจริงจัง (2) option & openness เป็นการเลือกสรรสิ่งที่ดีที่สุดให้ผู้เรียนและพร้อมเปิดเผย/เปิดใจเรียนรู้จากผู้อื่น (3) patience & persistence เป็นการพัฒนาความอดทน ความมุ่งมั่น พยายามจนเกิดผลชัดเจน (4) efficacy & enthusiasm เป็นการสร้างความเชื่อมั่นในผลของวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนจะทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ และกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเองอย่างเต็มที่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ)

คุณลักษณะสำคัญที่ทำให้เกิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนใดมี PLC นั้น นอกจากจะต้องประกอบด้วยสมาชิก ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลดังที่กล่าวไปแล้วนั้น การรวมตัวกันของสมาชิกชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพยังต้องเป็นกลุ่มบุคคลดังที่กล่าวไปแล้วนั้น การรวมตัวกันของสมาชิกชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพยังต้องประกอบด้วยคุณลักษณะสำคัญ โดยมีการกล่าวถึงคุณลักษณะสำคัญที่จะทำให้เกิด PLC ได้ 5 ประการ คือ 1) การมีบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน (Shared values and vision) 2) การร่วมกันรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของนักเรียน (Collective responsibility for students learning) 3) การสืบสอบเพื่อสะท้อนผลเชิงวิชาชีพ (Reflective professional inquiry) 4) การร่วมมือร่วมพลัง (Collaboration) และ 5) การสนับสนุนการจัดลำดับโครงสร้างและความสัมพันธ์ของบุคลากร (Supportive conditions structural arrangements and collegial relationships) (Hord, Roussin & Sommers, 2009)

ความสำคัญของการพัฒนาครูทั้งระบบโรงเรียน

การเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของสังคมศตวรรษที่ 21 เป็นไปอย่างรวดเร็วทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการศึกษา ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาประเทศ ก็ต้องมีการปรับเปลี่ยนไป ซึ่งแนวคิดและแนวปฏิบัติของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพหรือ PLC นี้ มีการพัฒนาการมาจากกลยุทธ์ระดับองค์กร

ที่มุ่งเน้นให้องค์กรมีการปรับตัวต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเริ่มพัฒนาจากแนวคิดองค์กรแห่งการเรียนรู้และปรับประยุกต์ ให้ความสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและการเรียนรู้ร่วมกันในทางวิชาชีพที่มีหน้างาน สำคัญ คือ ความรับผิดชอบการเรียนรู้ของผู้เรียนร่วมกันเป็นสำคัญ โดยแนวคิดและแนวปฏิบัติของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพหรือ PLC นี้จะขับเคลื่อนเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง และปฏิรูปวัฒนธรรมการทำงานของครู ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้องจาก “วัฒนธรรมการทำงานแบบโดดเดี่ยว” มาเป็น “วัฒนธรรมการทำงานแบบร่วมมือ รวมพลังกัน เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” โดยทุกคนยอมรับและเคารพในคุณค่า ความสำคัญที่แตกต่างของกันและกัน และเห็นคุณค่าความสำคัญของการร่วมมือรวมพลังในการเรียนรู้ เพื่อร่วมเข้าใจ แก้ไขปัญหาและพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างถูกต้องและสร้างสรรค์

ครูเป็นวิชาชีพที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นวิชาชีพชั้นสูง เป็นที่ยอมรับของสังคม ดังนั้นการปฏิบัติงานในชั้นเรียนของครู ต้องมีการเคลื่อนไหว ปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา ครูต้องอาศัยความรู้เฉพาะด้าน มีการเตรียมการและวางแผนที่ดีในการสอน ดำเนินการอย่างเป็นกระบวนการครบวงจร นอกจากนี้ครูยังต้องศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมและคิดค้นวิธีการสอน สื่อ ตลอดจนเครื่องมือใหม่ๆ มาช่วยในการเรียนการสอน ซึ่งครูต้องเป็นผู้มีสมรรถนะหลักเป็นพื้นฐาน คือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม ร่วมกับสมรรถนะประจำสายงาน คือ การจัดการเรียนรู้ ความสามารถในการสร้างและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาผู้เรียน การบริหารจัดการชั้นเรียน การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การวิจัย การสร้างความร่วมมือกับชุมชน อันเป็นการแสดงถึงความสามารถที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน ให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของงาน ดังนั้น การพัฒนาครู ต้องสนองความต้องการและความจำเป็นของครู สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และการพัฒนาครูต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ มีกระบวนการพัฒนาที่หลากหลาย ส่งเสริมให้ครูได้เรียนรู้กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ใหม่ๆ และนวัตกรรมการเรียนการสอน เปิดโอกาสให้ครูลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง จัดให้ครูได้สะท้อนคิดการปฏิบัติของตนเองและให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้สอนด้วยกัน โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community)

บทบาทการใช้ PLC ในการพัฒนาโรงเรียน

การเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการมุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนเพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์อันดีในโรงเรียนเสริมสร้างวัฒนธรรมที่ดีขององค์กร โดยมีครู ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์และผู้เชี่ยวชาญ เข้ามามีส่วนร่วมในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และใช้กระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยงอันเป็นกระบวนการช่วยเหลือ ให้ครูเป็นผู้นำแห่งการเรียนรู้ และให้อิสระในการทำงาน เพื่อความคล่องตัวในการปฏิบัติงานบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วม เน้นการทำงานเป็นทีม มีการยอมรับและความเชื่อถือไว้วางใจในการทำงานร่วมกัน ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพได้ช่วยเสริมสร้างวัฒนธรรมการทำงานแบบร่วมมือรวมพลัง โดยมีความเชื่อร่วมกันว่า ทุกคนล้วนมีคุณค่า

มีความสำคัญและมีความเป็นเพื่อนร่วมทาง ที่ช่วยเหลือเกื้อกูลและสนับสนุนซึ่งกันและกัน ส่งผลให้เกิดผลดี ทั้งต่อครูผู้สอนและต่อผู้เรียน โดยทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยรวม นักเรียนได้รับการเรียนรู้อย่างเสมอภาคและมีคุณภาพมากขึ้น ครู ผู้บริหารทุกคนเกิดการเปลี่ยนแปลงพัฒนา ความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพของตนเองอย่างต่อเนื่อง และสถานศึกษากลายเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ นอกจากนี้ ยังใช้เป็นภาระงานประจำตำแหน่งของวิทยฐานะของครู ซึ่งสะท้อนว่า PLC ช่วยส่งเสริม ความก้าวหน้าทางวิชาชีพให้แก่ครู

เป้าหมายของคู่มือการนิเทศเพื่อพัฒนาครู

คู่มือการนิเทศเพื่อพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ฉบับนี้ จัดทำขึ้น เพื่อเป็นแนวทางการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) มุ่งเน้นการพัฒนาครู ผู้เป็นกำลังสำคัญ ในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ตามหลักสูตรสถานศึกษาเสริมสร้างสมรรถนะ โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) สอดคล้องแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา พ.ศ. 2567-2571 มาตรฐานที่ 1 ตัวชี้วัดที่ 1.1 มาตรฐานที่ 3 การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ตัวชี้วัดที่ 3.1 – 3.2 และการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ดังนี้ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการ บริหารและการจัดการ มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น ความสำคัญ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการ พัฒนาครู เชื่อมโยงกับความต้องการด้านการพัฒนาทางวิชาชีพ โดยกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ที่สอดคล้อง กับสภาพความเป็นจริง ปลุกฝังให้สมาชิกในชุมชนมีความตระหนักในการฝึกฝน เพื่อพัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่อง มีการทำงานร่วมกันและจะต้องจัดสรรเวลาเพื่อการพบปะสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการปฏิบัติงานของครู เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดข้อตกลงเบื้องต้น ในการดำเนินงานของสถานศึกษา พัฒนาการสื่อสาร เพื่อให้ครูสามารถสะท้อนจุดแข็ง จุดอ่อนของเพื่อนครู อย่างสร้างสรรค์ภายใต้กรอบการทำงานเดียวกัน โดยกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนนั้นจะต้องมุ่งเน้นพัฒนา คุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ

แนวคิดและหลักการพัฒนาครู

การพัฒนาครูเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามศาสตร์พระราชากับด้วย Active Learning และ Professional Learning Community (PLC) กระบวนการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่เกิดจากการรวมตัว รวมใจ รวมพลัง ร่วมมือกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษาในโรงเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงดำเนินการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC : Professional Learning Community) สู่สถานศึกษา เป้าหมาย เพื่อให้ครูที่เข้าร่วมโครงการนำกระบวนการตามกรอบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพ ของผู้เรียนอย่างแท้จริง และกระบวนการเรียนรู้แบบชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ (Professional Learning

Community : PLC) เป็นสิ่งจำเป็นต่อการเรียนรู้อย่างมาก ในอดีตหน้าที่ของครูมีบทบาทมากที่สุดคือในด้านการเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ ครูต้องเป็นผู้พูดที่ดีที่มีความสามารถในการถ่ายทอด นักเรียนต้องเป็นผู้ฟัง ครูเป็นคนสั่งเพื่อให้นักเรียนทำตาม แต่ในยุคศตวรรษที่ 21 หัวใจสำคัญของการเรียนการสอนคือชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ดีของครูผู้สอนที่สามารถนำไปปรับใช้กับการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงจากเดิม คือ ต้องเปลี่ยนจากคำว่าครูผู้สอนเป็นครูฝึก ต้องเปลี่ยนจากห้องสอนเป็นห้องทำงาน ต้องเปลี่ยนจากที่เน้นการสอนของครูมาเป็นการเรียนของนักเรียน ต้องเปลี่ยนจากการเรียนเป็นรายบุคคลเป็นการเรียนร่วมกันเป็นกลุ่ม ต้องเปลี่ยนจากการเรียนแบบแข่งขันมาเป็นการเรียนแบบช่วยเหลือและแบ่งปันกัน เปลี่ยนจากการบอกเนื้อสาระของครูมาเป็นการทำหน้าที่เสริมสร้างแรงบันดาลใจสร้างความท้าทาย ความสนุกสนานในการเรียนให้นักเรียนโดยเน้นออกแบบการเรียนรู้ให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้จากการปฏิบัติจริงที่ครูสามารถถ่ายทอดประสบการณ์ให้กับนักเรียนได้ เน้นการลงมือทำร่วมกันกับนักเรียน ซึ่งปัจจุบันพบว่าครูที่นักเรียนต้องการก็คือครูที่มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ มีนวัตกรรมใหม่ๆ หรือสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนที่หลากหลายซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพทางด้านวิชาชีพของครูและส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้น

ความหมายชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) หมายถึง การร่วมมือร่วมพลังของผู้บริหารครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการปฏิบัติงานทางวิชาชีพของตนเองร่วมกับเพื่อนครู และทุกคนในองค์กร ด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมมือกัน ช่วยเหลือ สนับสนุนและส่งเสริมซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดการพัฒนาก้าวหน้าทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง และนำความรู้ทางวิชาชีพดังกล่าวไปสู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ โดยการรวมกลุ่มของบุคลากรการศึกษา คือ ผู้บริหาร ชุมชนร่วมกับครูผู้สอนเป็นการชุมนุมทางวิชาการ หรือประสบการณ์เรียนรู้จากการปฏิบัติมีการถอดบทเรียน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนคิดอย่างเป็นระยะๆ และทำอย่างต่อเนื่อง (Continuous Professional Development)

องค์ประกอบสมาชิก

- ครู
- ผู้บริหารสถานศึกษา
- ศึกษานิเทศก์
- ผู้ปกครองนักเรียน
- คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา
- ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

หลักการและกระบวนการพัฒนาบทเรียนร่วมกันผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

หลักการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อสร้างให้โรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (School as Learning Community : SLC)

- 1) ร่วมกันพัฒนาให้เด็กทุกคนเกิดผลการเรียนรู้ (No Child Left Behind)
- 2) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรชุมชนเกี่ยวกับวิสัยทัศน์เป้าหมายร่วมกัน (Sharing & Vision)
- 3) มีการทำงานแบบร่วมมือกันเกิดวัฒนธรรมของการทำงานแบบร่วมพลัง (Culture of Collaboration)
- 4) มีผู้เชี่ยวชาญเยี่ยมเยียนให้ความรู้รวมทั้งไปทัศนศึกษาเพื่อเปิดโลกทัศน์ (Expert and Visit Study)
- 5) มีการสะท้อนคิดและสุนทรียสนทนา (Reflection and Dialogue) ในการสะท้อนคิดเป็นการใช้การสื่อสารด้วยสุนทรียสนทนาเกี่ยวกับสิ่งที่ทำ ผลที่เกิด บทเรียนที่ได้ และการนำบทเรียนไปประยุกต์เพื่อพัฒนาต่อไปในอนาคต

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาการศึกษาว่ามีหลักการสำคัญ คือ

- 1) มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาคุณภาพและความเสมอภาคในการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกคน
- 2) บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องล้วนมีคุณค่าและความสำคัญจึงต้องร่วมมือรวมพลังกันเรียนรู้ในเป้าหมาย ต้นทุนและความต้องการในการพัฒนาและร่วมมือรวมพลังในการออกแบบวางแผนดำเนินการและพัฒนา การจัดการเรียนการสอนและคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง จนเกิดผลสำเร็จในนักเรียนทุกคน
- 3) ครูทุกคนและทุกฝ่ายจะมีวัฒนธรรมการทำงานแบบร่วมมือรวมพลังกันในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยต่างเปิดห้องเรียนให้เพื่อนครูและผู้เกี่ยวข้อง ได้รับโอกาสในการสังเกตและร่วมกันเรียนรู้วัฒนธรรม วิธีชีวิต ในห้องเรียนรวมทั้งอิทธิพลของกิจกรรมการเรียนรู้และผลที่เกิดขึ้นกับการพัฒนาคุณภาพและความเสมอภาค ในการเรียนรู้ของนักเรียนทุกคน
- 4) ครูและผู้บริหารได้พัฒนาความชำนาญการและความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพของตนเองไปพร้อมๆ กับการเพิ่มประสิทธิภาพของการพัฒนาคุณภาพและความเสมอภาคในการจัดการศึกษาของโรงเรียน
- 5) มีการสื่อสารและการทำงานในโรงเรียนเป็นแบบให้เกียรติ เกื้อกูล ร่วมมือรวมพลังเรียนรู้สู่การพัฒนาการ ปฏิบัติงานของตนเองและทุกคนเป็นไป ซึ่งมีข้อค้นพบดังต่อไปนี้

1. ชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) มีเป้าหมายที่สำคัญที่สุด คือ คุณภาพการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน เป้าหมายนี้ทุกฝ่ายต้องมีภาพความสำเร็จหรือวิสัยทัศน์ที่ต้องมีความชัดเจนว่า การจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนของครูแต่ละคนและทุกคนเป็นไปเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ได้

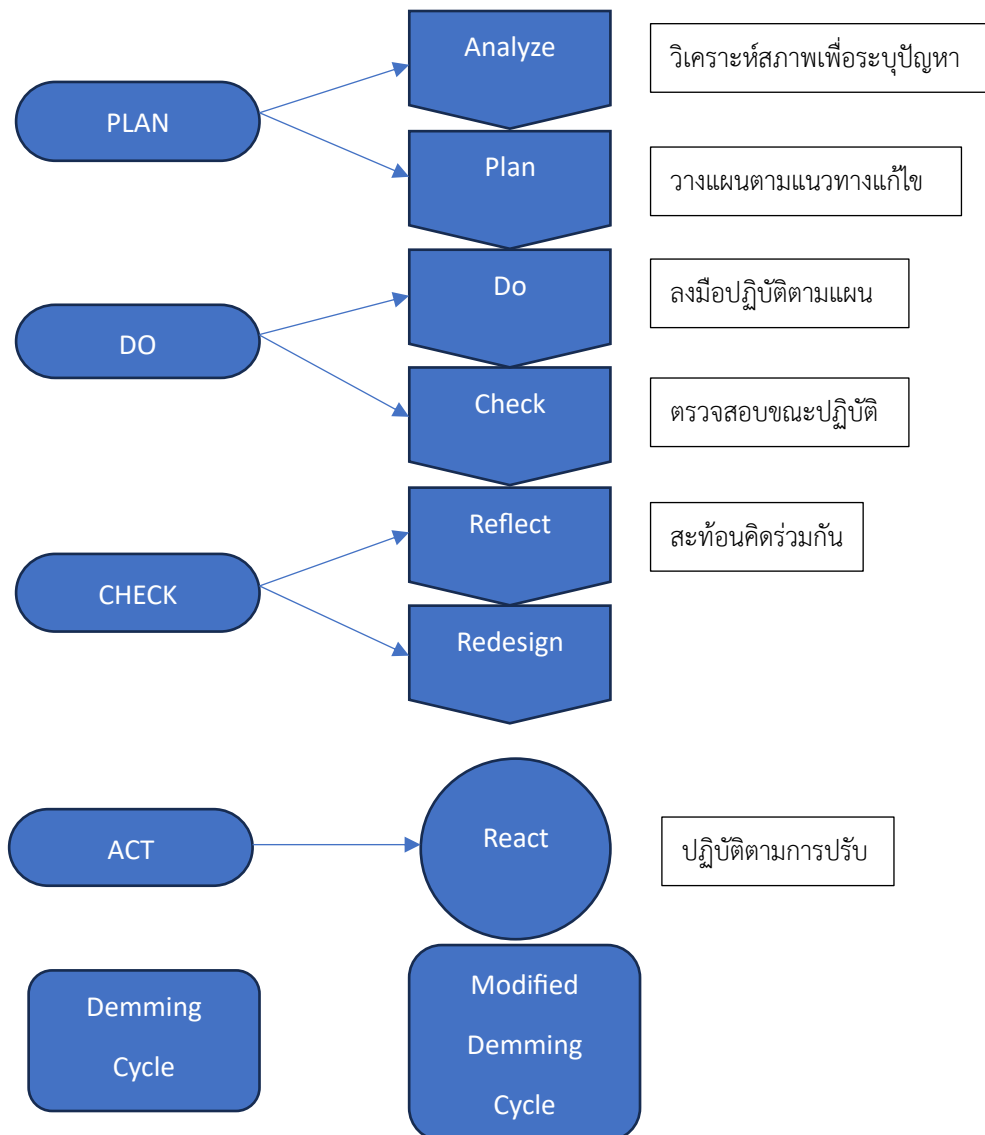
2. กระบวนการเรียนรู้ต้องเป็นการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง (Collaborative learning) ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมาย คือ คุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนทุกคนตามที่กำหนดไว้ นั้น กระบวนการเรียนรู้ที่ครูใช้ต้องเป็นกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลัง เพื่อสร้างโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้กันและกัน และได้ร่วมเรียนรู้ที่จะช่วยเหลือเกื้อกูลสนับสนุนการเรียนรู้ของกันและกันสู่การพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ ไปพร้อมกับเพื่อนๆ

3. ความร่วมมือรวมพลังเรียนรู้ซึ่งกันและกันและสร้างสรรค์แผนกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้ปฏิบัติงานทุกฝ่าย โดยเฉพาะครูผู้สอนนักเรียนกลุ่มเดียวกัน ในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการศึกษา ครูควรทำงานเป็นทีมเพื่อพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (Lesson study) ในการสร้างทีมเรียนรู้นั้น ครูที่สอนนักเรียนกลุ่มเดียวกันหรือระดับชั้นเดียวกันควรจับคู่เพื่อเรียนรู้กันและกันในการพัฒนาบทเรียนร่วมกันทั้งในบทบาทครูผู้สอน (Model teacher) และในบทบาทครูเพื่อร่วมเรียนรู้ (Buddy teacher) อันนำไปสู่การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ของนักเรียนทุกคนอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องต้องร่วมมือรวมพลัง สนับสนุนส่งเสริม ช่วยเหลือกันและกันอย่างสร้างสรรค์ และเป็นกัลยาณมิตร วัฒนธรรมการช่วยเหลือเกื้อกูลดังกล่าว จะทำให้ชุมชนเข้มแข็ง ทั้งนี้เพราะทุกคนจะตระหนักรู้ได้ว่าตนและแต่ละคนล้วนสำคัญ แตกต่างและมีคุณค่า ทุกคนเป็นคนสำคัญ มีบทบาท หน้าที่ที่เป็นพลังสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

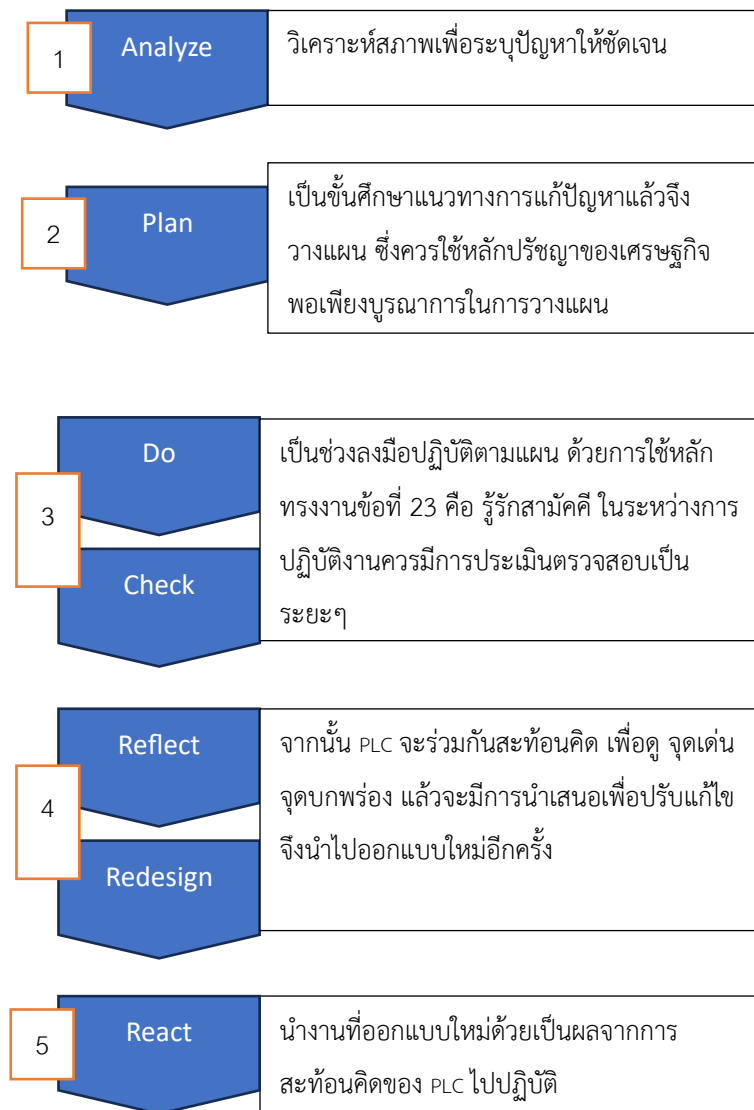
ประเภทของกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

1) แนวคิดวงจรเดมมิง (Demming Approach)

กลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในลักษณะข้างต้นใช้กระบวนการตามวงจรเดมมิง (Demming Approach) คือ PDCA ซึ่งในการประยุกต์เป็นดังนี้

แผนภาพ เปรียบเทียบ Demming Cycle กับ Modified Demming Cycle

ผัง วงจรเดมมิงประยุกต์ (Modofied Demming Cycle)

2) การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (Lesson Study)

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพดำเนินการพัฒนาครูโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน เรียกว่า Lesson Study ดำเนินการสอนงานแบบพี่เลี้ยงโดยมีกระบวนการเตรียมการและดำเนินการจัดการเรียนการสอน โดยมีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพร่วมปฏิบัติการ

ครูพี่เลี้ยงและกระบวนการพี่เลี้ยง

1. ความหมายของครูพี่เลี้ยง

ครูพี่เลี้ยง (mentor) คือ ผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้สนับสนุน เพื่อให้คำแนะนำ ผู้ฟัง และผู้ที่เป็นแบบอย่าง พี่เลี้ยงทำหน้าที่เป็นผู้สังเกตผู้ฟัง ผู้วิเคราะห์ ผู้อภิปราย ผู้แนะนำ และผู้สนับสนุน

ครูพี่เลี้ยง คือ อาจารย์ที่ปรึกษา (mentors are advise) คือ บุคคลให้คำปรึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ โดยมีความเต็มใจในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ครูพี่เลี้ยง คือ ผู้สนับสนุน (mentors and supporters) คือ บุคคลที่ช่วยส่งเสริมด้านอารมณ์ ความสุข และคุณธรรมกับผู้ที่มีประสบการณ์น้อยกว่า

ครูพี่เลี้ยง คือ ผู้สอน (mentors are tutors) คือ บุคคลให้ข้อมูลย้อนกลับเรื่องเฉพาะเจาะจงต่อการปฏิบัติ หรือการกระทำของผู้มีประสบการณ์น้อยกว่า

ครูพี่เลี้ยง คือ ผู้เป็นหัวหน้างาน (mentors are masters) คือ ผู้ดูแลหรือหัวหน้างานของผู้ฝึกปฏิบัติ พี่เลี้ยง คือ ผู้อุปถัมภ์ (mentors are sponsors) คือ ผู้ที่เป็นแหล่งข้อมูลสารสนเทศ ความรู้ และวิธีการในการฝึกประสบการณ์ของผู้ที่มีประสบการณ์น้อยกว่า

ครูพี่เลี้ยง คือ ผู้อุปถัมภ์ (mentor are sponsors) คือ ผู้ที่เป็นแหล่งข้อมูลสารสนเทศ ความรู้ และวิธีการในการฝึกประสบการณ์ของผู้ที่มีประสบการณ์น้อยกว่า

ครูพี่เลี้ยง คือ แบบอย่าง (mentors are models) คือ ผู้ที่ได้รับการยอมรับที่ควรได้รับการศรัทธา หรือยอมรับว่าเป็นนักวิชาการ

2. กระบวนการพี่เลี้ยง (Mentoring)

หมายถึง กระบวนการเรียนรู้อย่างหนึ่ง ซึ่งมีบุคคลที่เกี่ยวข้องอยู่ 2 ฝ่าย คือ พี่เลี้ยง (mentor) และผู้ที่ได้รับการช่วยเหลือ (mentee) โดยพี่เลี้ยงเป็นผู้ทำหน้าที่ในการถ่ายทอดแนวคิด ความรู้ ประสบการณ์ในเรื่องราวต่างๆ ให้กับอีกฝ่ายหนึ่ง หรืออาจกล่าวได้ว่า พี่เลี้ยงเปรียบเสมือนเป็นที่ปรึกษาที่น่าเชื่อถือ เป็นเพื่อน เป็นครู และเป็นผู้ให้คำแนะนำที่เข้าใจ ทั้งนี้วัตถุประสงค์ของกระบวนการพี่เลี้ยง คือ การช่วยเสริมสร้างให้ผู้ได้รับการช่วยเหลือได้เพิ่มพูนความรู้เสริมสร้างความเข้าใจ ทั้งในด้านของแนวทางการดำรงชีวิตและหนทางที่จะก้าวไปสู่ความสำเร็จ

3. สมรรถนะของครูพี่เลี้ยง

ครูพี่เลี้ยงที่มีสมรรถนะความเป็นครูพี่เลี้ยง คือ ผู้เชี่ยวชาญที่แสดงพฤติกรรมที่เกิดจากการบูรณาการความรู้ทักษะ และนิสัยได้ในสถานการณ์ต่างๆ และแก้ไขปัญหาได้ดีในสถานการณ์ง่าย ๆ และสถานการณ์ซับซ้อนได้

3.1 ความรู้ด้านการเป็นครูที่เลี้ยง ในประเด็นต่อไปนี้

- 1) ความรู้ด้านทักษะความเป็นครูมืออาชีพ
- 2) ความรู้เรื่องราวของกระบวนการ MC-LS-PLC คือ กระบวนการสอนงานแบบพี่เลี้ยง โดยใช้กระบวนการพัฒนาบทเรียนร่วมกันผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Coaching-Mentoring-Lesson Study-Professional Learning)
- 3) ความรู้ในการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้อย่างละเอียด และชัดเจนโดยใช้ประสาทสัมผัสให้มากที่สุด
- 4) ความรู้ในการสะท้อนคิดทั้งด้านข้อเท็จจริง ความคิดเห็น และความรู้สึก ตลอดจนรู้วิธีสะท้อนคิดและใช้สุนทรียสนทนา
- 5) ความรู้เรื่องความเป็นกัลยาณมิตร

3.2 สามารถปฏิบัติงานของการเป็นครูที่เลี้ยงที่มีคุณภาพ ในการพัฒนาคุณภาพครูสู่การยกระดับคุณภาพของได้ก่ออย่างเป็นผู้มีกัลยาณมิตร

3.3 มีคุณลักษณะการเป็นครูผู้มีจิตวิญญาณ จรรยาบรรณวิชาชีพครู

ตลอดจนความคิดและการปฏิบัติอย่างกัลยาณมิตร ด้วยการคิดเชิงบวก (Positive Thinking) อยู่เสมอ

การสอนงานแบบพี่เลี้ยง (Mentoring-Coaching)

1. การโค้ช (Coaching) เป็นการสอนงานด้วยการกระตุ้นการคิด และพัฒนาวิธีคิดของผู้รับการสอนงาน เรียกว่า Coachee ให้ได้เรียนรู้ รวมทั้งแสดงความสามารถ ศักยภาพแห่งตนสู่การพัฒนาทั้งความรู้ ทักษะ และนิสัย อารมณ์เรียกผู้ทำหน้าที่สอนงานว่าโค้ช หรือ Coacher โคช คือ ผู้ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกให้ Coachee ได้วิธีคิด เรียนรู้ด้วยตนเอง เกิดความเข้าใจ และปฏิบัติได้เป็นการเรียนรู้แบบระเบิดในสื่อนอก (Inside-out)

2. การเป็นพี่เลี้ยง (Mentoring) เป็นการให้ผู้ที่มีความสามารถ หรือเป็นที่ยอมรับ หรือผู้บริหาร ในโรงเรียนให้คำปรึกษาและแนะนำช่วยเหลือรุ่นน้อง หรือผู้ที่อยู่ในระดับต่ำกว่าในเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานเพื่อให้มีศักยภาพสูงขึ้น แต่อาจไม่เกี่ยวกับหน้าที่ในปัจจุบันโดยตรง พี่เลี้ยงจะเรียกว่า mentor ส่วนบุคคลที่ได้รับการดูแลจากผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นพี่เลี้ยงเรียก mentee

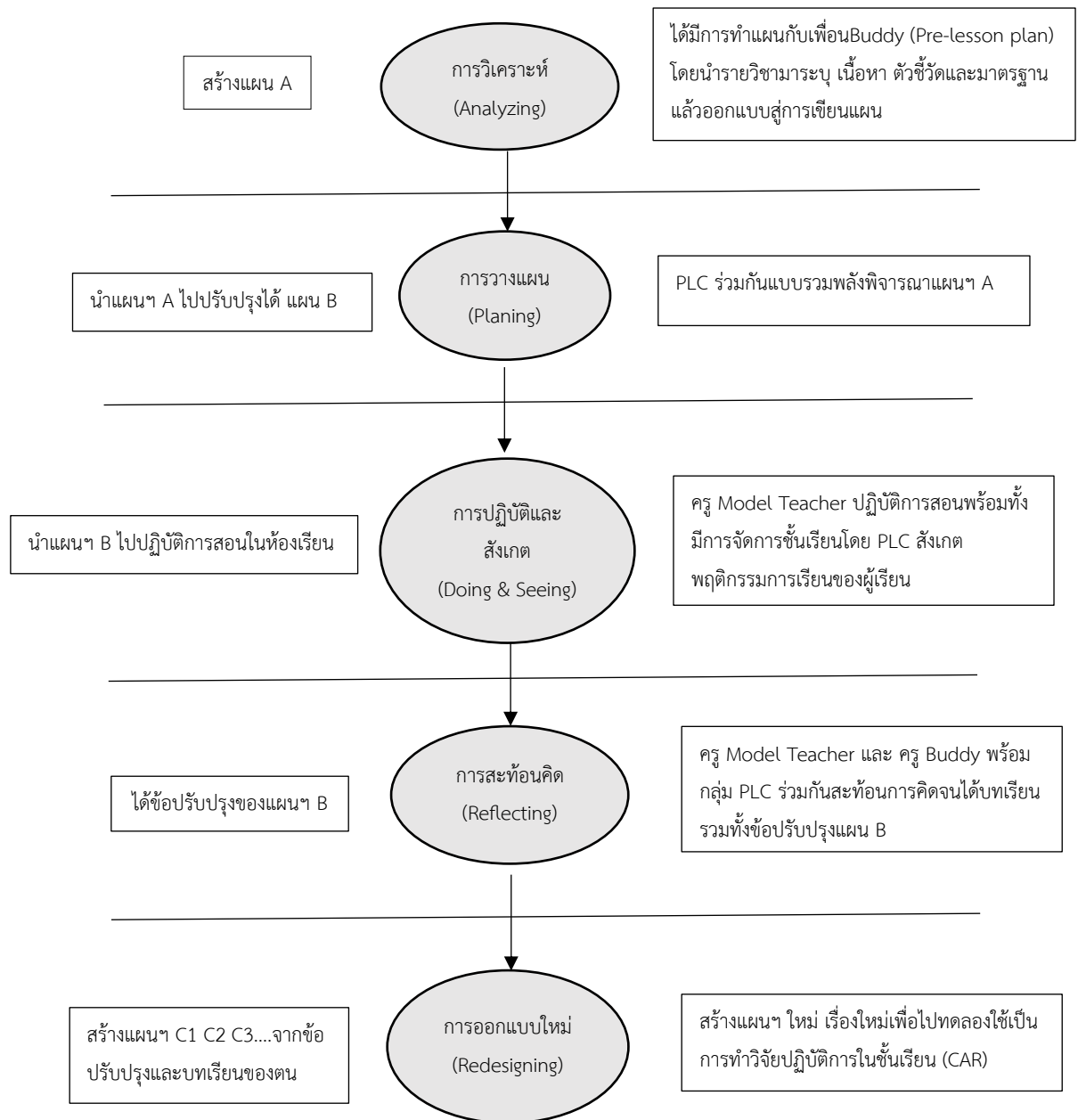
การสอนงานแบบพี่เลี้ยง (Mentoring-Coaching) เป็นแนวทางที่พี่เลี้ยง (mentor) ใช้ความเป็นกัลยาณมิตรอันเป็นพลังสำคัญในการสอนงาน (Coach) โดยให้ผู้รับการสอนงานแบบพี่เลี้ยง (mentee-coachee) ได้คิดเอง แก้ปัญหาสร้างความรู้เองจากการรวมพลังแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ หรือโดยสรุปชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพใช้วิธีสืบสอบแบบรวมพลัง (Collaborative Inquiry) ให้ผู้รับการสอนงานแบบรวมพลังเกิดการเรียนรู้ด้วยมีความรู้ ความเข้าใจ ปฏิบัติได้ด้วยการเป็นผู้เรียนรู้ที่มีความภาคภูมิใจ และพอใจกับการสอนงานได้รับ หลักการของกระบวนการสอนงานแบบพี่เลี้ยง เป็นดังนี้

1. พึงระลึกไว้เสมอว่า ทุกคนมีความสำคัญ ควรมีความเท่าเทียมกันในโรงเรียน
 2. ต้องเชื่อว่าทุกคนสามารถเปลี่ยนแปลง และมีความต้องการความก้าวหน้าในวิชาชีพในชีวิต
 3. ต้องมีความเข้าใจในความแตกต่างของแต่ละคนที่แบบเรียนรู้ต่างกัน ความสามารถ ความสนใจ และความถนัดต่างกัน
 4. พัฒนาผู้เรียนแต่ละคนโดยยึดหลักความแตกต่างระหว่างบุคคล และต้องพัฒนาให้เต็มศักยภาพ
 5. ส่งเสริมให้มีการทำงานร่วมกันแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้มืออาชีพเป็นผู้เรียนรู้มากกว่าเป็นผู้แข่งขันกัน
 6. มีการสร้างเสริมกำลังใจ สร้างแรงจูงใจภายใน ให้ผู้รับการช่วยเหลือมีแรงจูงใจภายในตนเอง และใฝ่เรียนรู้พัฒนาตนเองอยู่เสมอ
 7. ส่งเสริมให้พัฒนาตนเองด้วยการปรับปรุง แก้ไขด้วยการทำวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) โดยมีเป้าหมายเพื่อนำนวัตกรรมที่มีแล้วมาใช้แก้ปัญหา ตลอดจนสรรหาเทคนิควิธีใหม่ que สร้างขึ้นเอง นำไปทดลองแก้ปัญหา ถ้าสามารถแก้ปัญหาได้ วิธีการเทคนิคนั้นก็ประกาศหรือนับได้เป็นนวัตกรรมการสอนของครู
 8. ใช้แนวทางการทำงานแบบร่วมพลังกับบุคลากรในโรงเรียน พัฒนาครูได้ทั้งครูก่อนและครูประจำการ โดยการใช้วิธีสับสอปให้ครูผู้รับการพัฒนาสับสอปด้วยตนเองอันมีลิสลา และศาสตร์การสอน
- ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การสอนงานแบบพี่เลี้ยง มีความสำคัญในการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน สามารถดำเนินการเป็นขั้นตอนง่ายๆ ดังนี้
- 1) ขั้นวิเคราะห์ (Analyze) เป็นการวิเคราะห์หลักสูตร หรือรายวิชาที่จะจัดการเรียนรู้ เป็นขั้นตอนการสร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหาตามตัวชี้วัดของมาตรฐานหลักสูตร จากนั้นนำตารางวิเคราะห์ข้างต้นมาสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ได้องค์ประกอบ 4 ประการของแผนฯ ดังนี้ 1) วัตถุประสงค์การเรียนรู้ตามตัวชี้วัด 2) สาระการเรียนรู้ 3) กิจกรรมการเรียนรู้ 4) ประเมินการเรียนรู้ในขั้นนี้ครูจะได้บทเรียนเกี่ยวกับการออกแบบการเรียนการสอนจากการทำงานแบบร่วมพลัง
 - 2) ขั้นวางแผนการจัดการเรียนรู้ (Plan) เป็นขั้นที่ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วยครูผู้วางแผน ผู้ร่วมคิด ครูผู้ชี้แนะ หรือครูพี่เลี้ยงรวมทั้งครูผู้บริหารโรงเรียนร่วมกันวางแผน และให้การชี้แนะ ครูผู้ชี้แนะ หรือครูพี่เลี้ยงรวมทั้งครูผู้บริหารโรงเรียนร่วมกันวางแผน และให้การชี้แนะ และคำปรึกษาในการออกแบบการสอนและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เน้นเด็กเป็นสำคัญเน้นการเรียนรู้เชิงรุกแบบร่วมพลังวางแผนเรื่องการจัดการชั้นเรียน เช่นการจัดโต๊ะเรียนแบบเป็นกลุ่มเน้น 4 คนต่อกลุ่ม มีการคละเทศคละความสามารถเรียนแบบร่วมมือร่วมพลัง ป้ายนิเทศให้มีเนื้อหาเรื่องราวสอดคล้องกับเรื่องที่que เรียนรู้กัน การเตรียมสื่อการเรียนรู้ในขั้นนี้ครูจะได้บทเรียนคือ แผนการจัดการเรียนรู้จากการทำงานแบบร่วมพลัง
 - 3) ขั้นปฏิบัติและสังเกตการณ์ (Do & See) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างไปปฏิบัติการจัดการเรียนการสอน โดยมีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ร่วมสังเกตการณ์ ผู้สอนเขียนบันทึกหลังสอน ในขั้นนี้ครูจะได้บทเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

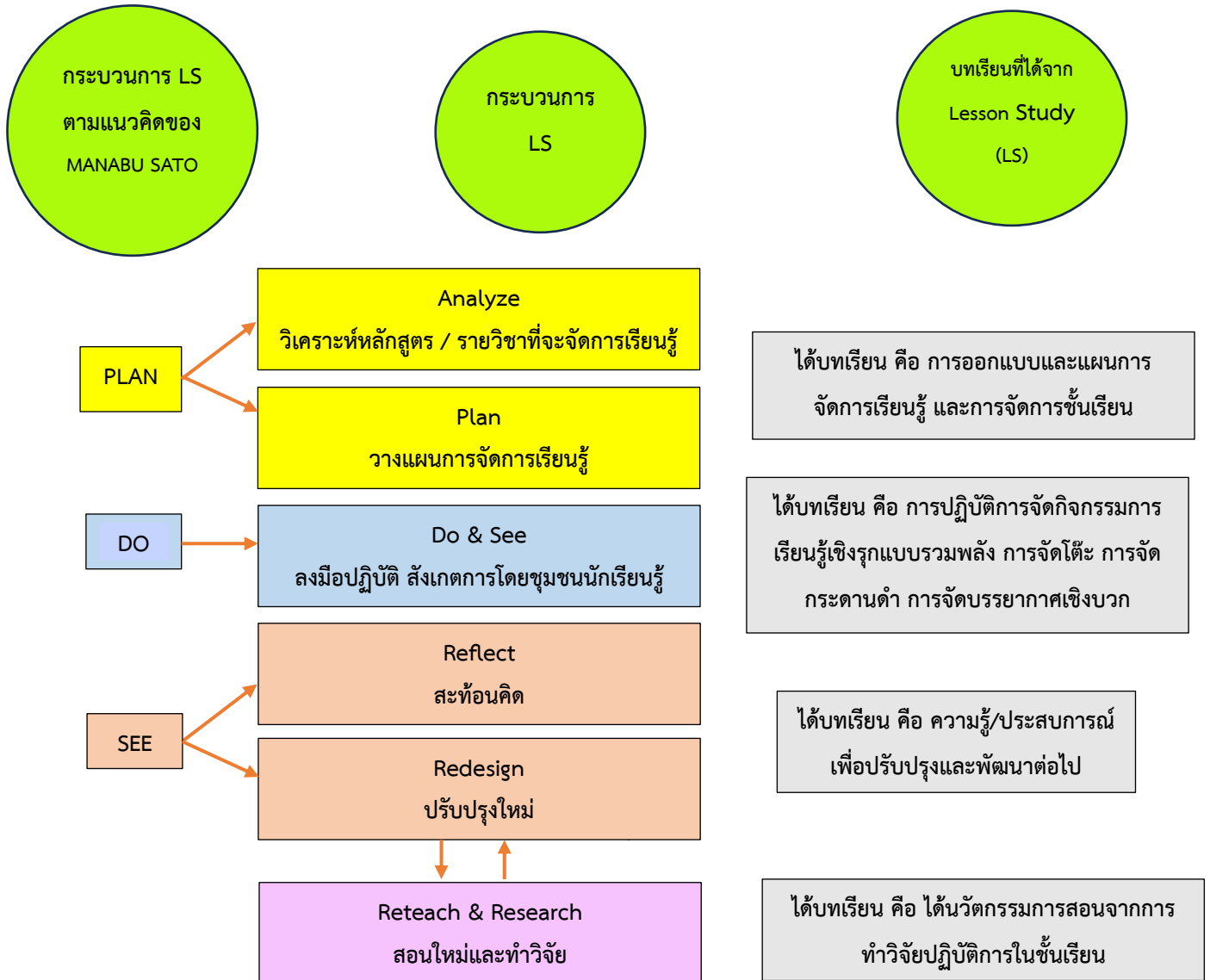
4) ขั้นสะท้อนความคิด (Reflect) เป็นขั้นที่ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสะท้อนความคิดโดยผู้วางแผนหรือผู้สอนเป็นผู้สะท้อนความคิดเกี่ยวกับความสำเร็จ จุดเด่น จุดที่ต้องแก้ไขในการจัดการเรียนการสอน และชุมชนนักเรียนรู้มีอาชีพร่วมกันสะท้อนความคิดทั้งจุดเด่น จุดด้อย ปัญหา-อุปสรรค รวมทั้งแนะนำวิธีแก้ปัญหา เน้นสุนทรียสนทนา ในขั้นนี้ครูจะได้บทเรียน คือ ประสบการณ์เพื่อการปรับปรุงและพัฒนา

5) ขั้นปรับปรุงใหม่ (Redesign) ขั้นนี้มีการแนะนำให้ปรับแก้ไขแผนฯ และกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู

6) ขั้นสอนใหม่ (Reteach) ขั้นนี้เป็นการนำแผนฯ จากการได้รับการปรับแก้ไขจากขั้น Redesign ไปปฏิบัติการสอนใหม่ ซึ่งถ้านำไปทดลองประมาณ 3-4 ครั้ง ครูผู้วางแผนจะได้นวัตกรรมการเรียนรู้จากการทดลอง หรือเรียกว่า ทำวิจัย เนื่องจากทำในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ดังนั้นจึงเรียกว่า ทำวิจัย เนื่องจากทำในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ดังนั้นจึงเรียกวิจัยประเภทนี้ว่า การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research) เป็นงานวิจัยที่มีลักษณะเด่น คือ 1) ง่าย (simple) (S) 2) สำคัญ (significance) (s) 3) ใช้เวลาสั้น (short time) (s) 4) มีการร่วมมือร่วมพลัง (collaboration) (c) โดยสรุปมีลักษณะ 3S+C ในขั้นนี้ครูจะได้บทเรียน คือ นวัตกรรมการสอนจากการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ในกรณีที่ครูมีการปรับแผนฯ แล้วนำไปทดลองใช้ หรือครูอาจนำนวัตกรรมที่เหมาะสม ซึ่งนักการศึกษาได้สร้างไว้ไปใช้เป็นแนวทางแก้ไข แล้วทำการทดลองสอนอีกจนสามารถแก้ปัญหาของนักเรียนได้ เช่น อ่านได้ สะกดคล่อง วิเคราะห์เป็นสรุปได้ ย่อเป็น แก่ปัญหาโจทย์ได้ นำเสนอแบบต่างๆ ได้ เป็นต้น

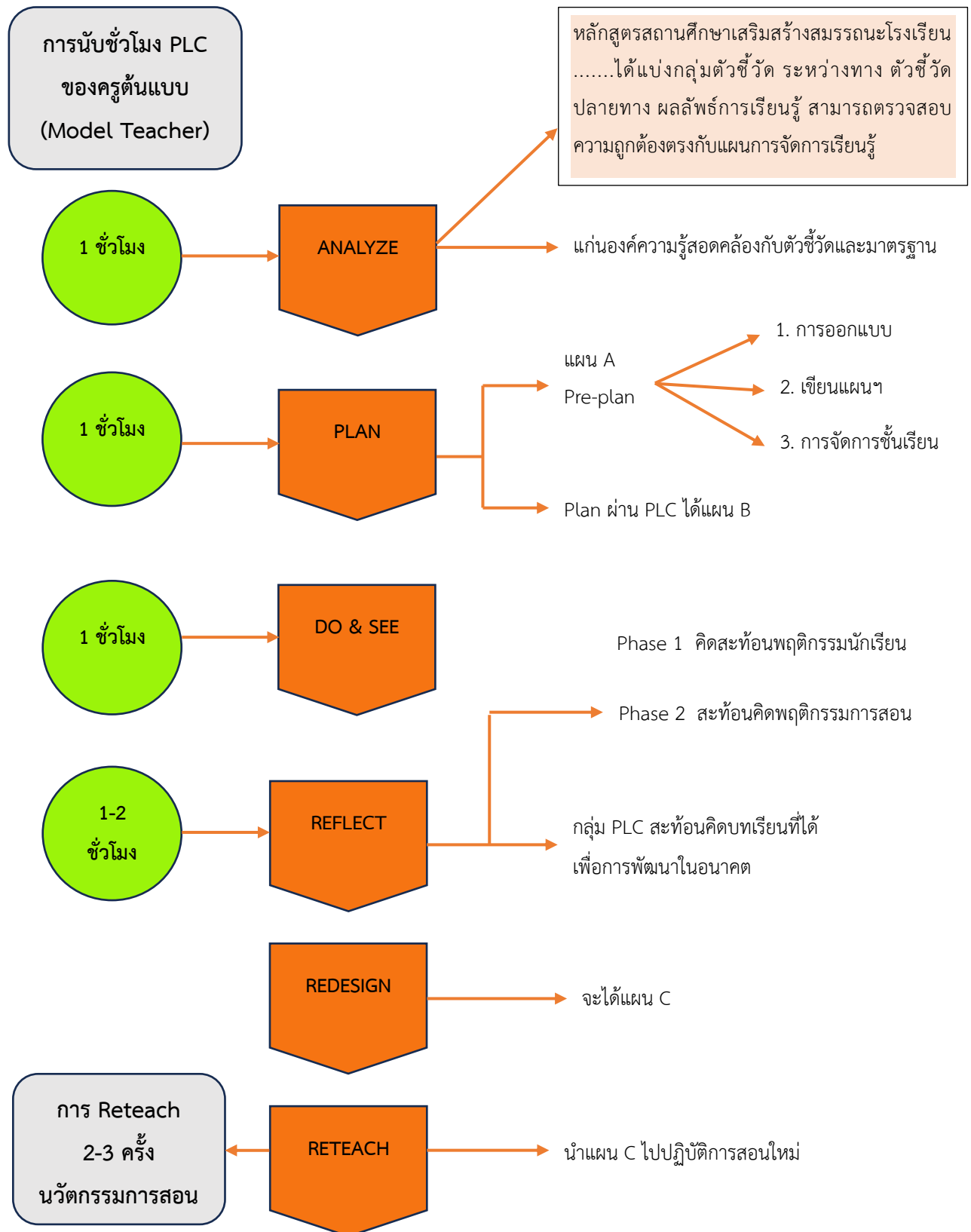

ผังการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (Lesson Study)

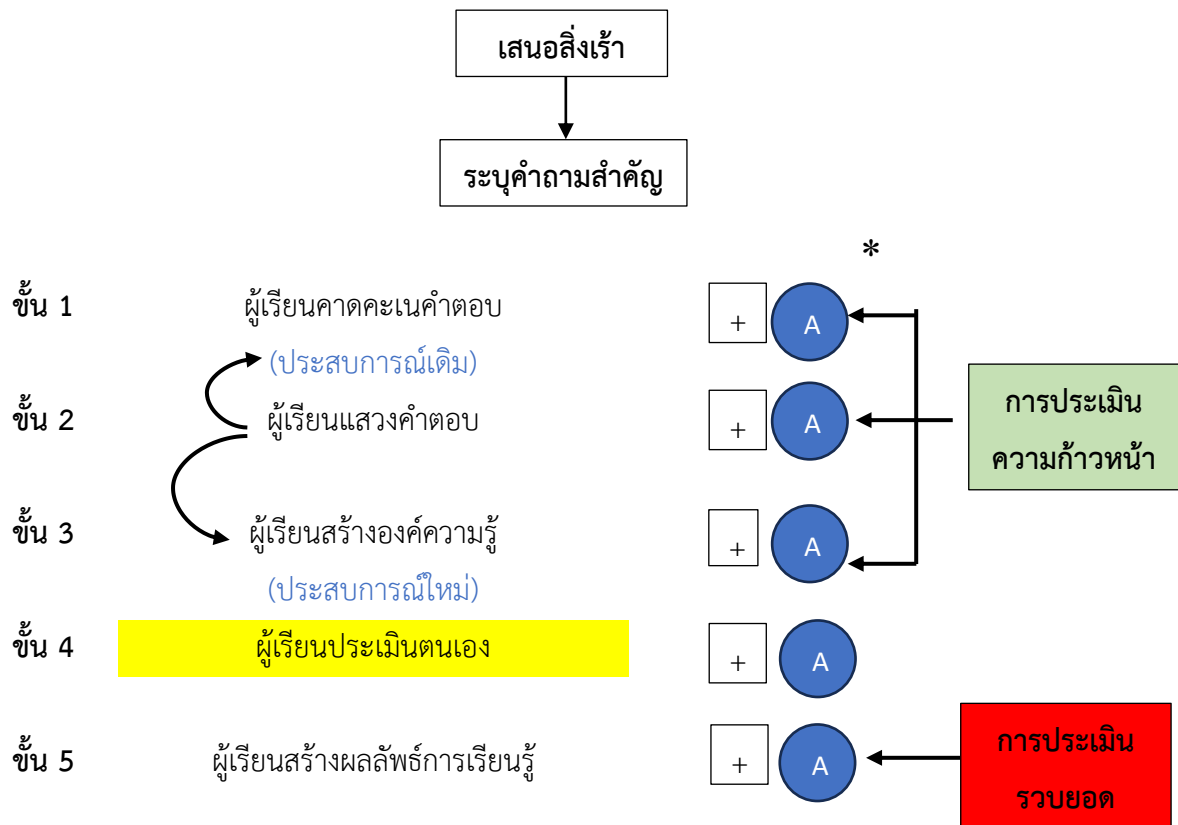
ขั้นตอนกระบวนการพัฒนาบทเรียนร่วมกันที่มีการปรับปรุงการสร้างบทเรียนของครู

ระบบการสอนงานแบบที่เลี้ยงด้วยการพัฒนาบทเรียนร่วมกันผ่าน PLC และการนับชั่วโมงของครูต้นแบบ

ผัง การพัฒนาบทเรียนร่วมกันผ่าน PLC และการนับชั่วโมง PLC ของครูต้นแบบ

จากผังการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (Lesson Study) ผ่าน PLC สามารถเชื่อมโยงความรู้ไปสู่การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ยกตัวอย่างแบบฟอร์มแผนการจัดการเรียนรู้ รายวัน ด้วย Co-5 STEPs เพื่ออธิบายให้เกิดความเข้าใจในการนำไปพัฒนาบทเรียนร่วมกัน ดังนี้

ผัง Co - 5 STEPs (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์)

*
 = บ่มเพาะคุณลักษณะที่พึงประสงค์และเจตคติ (Attribute & Attitude)

กระบวนการเรียนรู้แบบรวมพลัง 5 ขั้นตอน (Co-5 STEPs)

3 ขั้นตอน	ชื่อขั้นตอน	พฤติกรรมการณ์เรียนการสอน สืบสอบ	พฤติกรรมการณ์เรียนการสอน สอนโครงงาน
1. ขั้นนำ	1. เสนอสิ่งเร้าและรวมพลัง ระบุคำถามสำคัญ (สคส)	1.1 เสนอสิ่งเร้า 1.2 ระบุคำถามสำคัญ 1.3 คาดคะเนคำตอบ	1.1 ตั้งคำถามโครงงาน
2. ขั้นสอน	2. รวมพลังแสวงหา สารสนเทศและวิเคราะห์ (สว)	2.1 รวบรวมข้อมูลจากแหล่ง ต่างๆ 2.2 วิเคราะห์ข้อมูล	2.1 ดำเนินการทำโครงงาน 2.2 วิเคราะห์ข้อมูล
	3. รวมพลังอภิปรายและสร้าง ความรู้ (อส)	3.1 นำเสนอและอภิปราย 3.2 สร้างความรู้ 3.3 ทำแบบฝึก	3.1 แปลความหมาย 3.2 สรุปการทำโครงงานได้ สร้างนวัตกรรม
	4. รวมพลังสื่อสารและคิด สะท้อน (สสค)	4.1 เล่าเรื่องรู้คู่กันฟัง 4.2 สะท้อนคิดข้อดี ข้อบกพร่อง และบทเรียนที่ได้	4.1 เขียนรายงานโครงงาน
	5. รวมพลังประยุกต์และตอบ แทนสังคม (ปตท)	5.1 ประยุกต์ในสถานการณ์ ใหม่ได้ผลผลิต 5.2 เผยแพร่ผลงาน	5.1 นำเสนอเผยแพร่ผลงาน ผลผลิต หรือนวัตกรรมจาก การทำโครงงาน
3. ขั้นสรุป	+ สรุป	+ สรุป	+ สรุป

แสดงคำกริยาเชิงพฤติกรรมตามผลการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน

ผลการเรียนรู้	คำแสดงกริยาเชิงพฤติกรรม
1. ความรู้ (K)	บอก เล่า อธิบาย บรรยาย ระบุ ยกตัวอย่าง ฯลฯ
2. กระบวนการ (P)	
2.1 กระบวนการคิด	จำแนก จัดกลุ่ม เปรียบเทียบ นำไปใช้ ประยุกต์ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมิน ตัดสินใจ แก้ปัญหา คิดเป็นระบบ ฯลฯ
2.2 กระบวนการกลุ่ม	ทำงานเป็นกลุ่ม ทำงานเป็นทีม แสดงบทบาทหัวหน้า บทบาท เลขานุการ บทบาทสมาชิก ฯลฯ
2.3 กระบวนการปฏิบัติ	ทดลอง ทำกิจกรรม ประดิษฐ์ สร้าง ออกแบบ คำนวณ ผลิต พัฒนาใช้ อุปกรณ์ ใช้เครื่องมือ ใช้วัสดุ ฯลฯ
2.4 กระบวนการสื่อสาร	ฟัง ดู อ่าน เขียน ดู ฯลฯ
2.5 กระบวนการสังคม	ทำงานร่วมกันกับผู้อื่น มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ได้แย่งอย่างมีเหตุผล ลดความขัดแย้ง จัดความขัดแย้ง ยอมรับฟัง ฯลฯ
2.6 กระบวนการสร้างผลผลิต/ชิ้นงาน	ใช้คำกริยาเชิงพฤติกรรมเหมือนกระบวนการปฏิบัติ และต้องคำนึงให้บรรลุ ตัวชี้วัดที่กำหนด
3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)	ตระหนัก ใฝ่รู้ รับผิดชอบ ตรงเวลา รักการอ่าน มุ่งมั่น จิตอาสา

ตาราง การประเมินผลการเรียนรู้

ประเมินอะไร	ประเมินอย่างไร		ใครประเมิน	ประเมิน เวลาใด	ประเมิน ที่ไหน
	เครื่องมือ	วิธีประเมิน			
K -ความรู้ -ความเข้าใจ -มโนทัศน์	แบบสอบถามรู้ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบวัดมโนทัศน์	สอบ สัมภาษณ์ สังเกต	ครู	ก่อนเรียน	โรงเรียน
P คิด -ทักษะการคิด (วิเคราะห์ สังเคราะห์สื่อสาร)	แบบวัด แบบสังเกต	วัด สังเกต			
P ทำ -ทักษะการทำงาน กลุ่ม -การปฏิบัติการ ทดลอง -ทักษะทางสังคม -ทักษะปฏิบัติ	แบบประเมิน แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินตนเอง	ประเมิน สังเกต สัมภาษณ์ ประเมิน		ระหว่าง เรียน	บ้าน
P ผลิต สร้างชิ้นงาน สร้างภาระงาน	แบบประเมินชิ้นงาน แบบประเมินสมรรถนะ	ประเมิน	ครู เพื่อน นักเรียน นักเรียนเอง	หลังเรียน	แหล่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
A คุณลักษณะอันพึง ประสงค์และเจตคติ	แบบประเมินพฤติกรรม โดยใช้เกณฑ์แบบมิติ คุณภาพ (scoring rubrics) แบบประเมินตนเอง	ประเมิน	ผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้อง	นอกเวลา เรียน	
K ประเมิน P คิด และ	แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้	ทดสอบ			

แบบฟอร์ม
แผนการจัดการเรียนรู้รายวัน ด้วย Co-5 STEPs

มาตรฐานการเรียนรู้.....

ตัวชี้วัด.....

1. วัตถุประสงค์การเรียนรู้ นักเรียนสามารถ

- 1.1 อธิบายความหมาย.....ได้ (K)
- 1.2 อธิบายประเภทของ.....ได้ (K)
- 1.3 ปฏิบัติตามใบกิจกรรมเรื่อง.....แบบรวมพลังด้วยความรับผิดชอบได้ (P/S)
- 1.4 สร้าง.....(ชิ้นงาน) และเผยแพร่ได้ (C)
- 1.5 เป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อตนเองและงานกลุ่ม (A)

2. สาระการเรียนรู้

- 2.1 ความรู้
- 2.2 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 5 ด้าน
- 2.3 คุณลักษณะและเจตคติ
- 2.4 ผลผลิต หรือภาระงานสู่ตัวชี้วัด

3. กิจกรรมการเรียนรู้

3.1 ขั้นตอนการเรียนรู้การสอน

ขั้น 1 เสนอสิ่งเร้าและรวมพลังระบุสำคัญคำถามสำคัญ

- 1) เสนอสิ่งเร้า.....แล้วให้นักเรียนสังเกตเพื่อสงสัย
- 2) ครูและนักเรียนร่วมกันระบุคำถามสำคัญ
 - (1)คืออะไร/หมายถึงอะไร
 - (2) ประเภทของ.....มีอะไรบ้าง
- 3) กลุ่มนักเรียนคาดคะเนคำตอบ

ขั้น 2 รวมพลังแสวงหาสารสนเทศและวิเคราะห์

- 1) ให้นักกลุ่มปฏิบัติงานตามใบกิจกรรมชื่อ.....แบบรวมพลังด้วยความรับผิดชอบ
- 2) จากนั้นให้วิเคราะห์ข้อมูลแล้วนำเสนอด้วยผังกราฟิกที่เหมาะสม

ขั้น 3 รวบรวมพลังอภิปรายและสร้างความรู้

- 1) ให้กลุ่มทุกกลุ่มนำเสนอผลการวิเคราะห์ จากนั้นครูอภิปรายด้วยคำถามสู่การสรุป (ให้ระบุคำถาม.....)
- 2) กลุ่มแต่ละกลุ่มสรุปความรู้ แล้วมีการนำเสนอแลกเปลี่ยนกันจนกลุ่มสามารถสรุป หรือสร้างความรู้ได้สอดคล้องกับมโนทัศน์ที่ครูกำหนด
- 3) ให้นักเรียนแต่ละคนทำแบบฝึกหัด (ถ้ามี)

ขั้น 4 รวบรวมพลังสื่อสารและคิดสะท้อน

- 1) ให้กลุ่มเล่าเรื่องที่ได้เรียนรู้สู่กันฟัง (สื่อสาร)
- 2) กลุ่มมีการสะท้อนคิดถึงจุดเด่น จุดบกพร่อง และสิ่งใคร่รู้ หรือคำถามใหม่

ขั้น 5 รวบรวมพลังประยุกต์และตอบแทนสังคม

- 1) ครูให้กลุ่มประยุกต์สร้างผลผลิต โดยครูหรือนักเรียนเป็นผู้ออกแบบโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2) นำผลงานไปเผยแพร่ที่.....

3.2 สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

4. ประเมินผลการเรียนรู้

- 4.1 ประเมินผลการเรียนรู้ความเข้าใจ เรื่อง.....ด้วยแบบสอบ
- 4.2 ประเมินการปฏิบัติกิจกรรมแบบรวมพลังด้วยความรับผิดชอบด้วยแบบประเมิน
- 4.3 ประเมินผลผลิต.....ด้วยแบบประเมิน
- 4.4 ประเมินความรับผิดชอบด้วยแบบสังเกต

บันทึกหลังสอน

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

()

--/--/--

ระบบของ PLC ที่ใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน

1) ระบบการสอนงานแบบพี่เลี้ยงด้วยการพัฒนาบทเรียนร่วมกันผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Mentoring-Coaching-Lesson-Study-Professional Learning Community) : MC-LS-PLC System ระบบกระบวนการสอนงานแบบพี่เลี้ยงด้วยการใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกันผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้นั้น เพื่อพัฒนาครูมืออาชีพสามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลังสู่การพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้และลดความเหลื่อมของเด็กทุกๆ คน คือ ไม่ทิ้งเด็กเหลือไว้ (No Child Left Behind/No Child Ignored) MC-LS-PLC System เป็นระบบที่ใช้พัฒนาความสามารถในการสืบสอบหรือสร้างความรู้ของนักเรียนด้วย Co-5 STEPs ซึ่งจะช่วยให้เด็กไทย เยาวชนไทยเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 หรือผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของชาติ

2) MC-Mo-PDCA-PLC System เป็นระบบที่ใช้พัฒนาความสามารถในการทำโครงการบูรณาการ ทำ STEM สร้างนวัตกรรมด้วย Co-5 STEPs ซึ่งจะช่วยให้เด็กไทย เยาวชนไทยเป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และเป็นพลเมืองเข้มแข็ง ประกอบด้วย ค่านิยมร่วม 4 ประการตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 MC-Mo-PDCA-PLC System พัฒนาครูที่ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาทำโครงการ ให้สามารถสร้างนวัตกรรม การสอนเกี่ยวกับการสอนโครงการ หรือ การจัดการเรียนรู้บนฐานโครงการ ตลอดจนนวัตกรรมการสอน ด้าน STEM

3) ระบบของ PLC ในรูปแบบผสมผสานระหว่าง MC-Mo-PDCA-PLC กับ ระบบ MC-LS-PLC โดยใช้เป็นระยะๆ ขึ้นอยู่กับเป้าหมายของการพัฒนานักเรียน

3.1 แก่ปัญหาเด็กของระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขียนย่อความไม่เป็น หรือขาดทักษะการเขียนย่อความ ภาษาไทยในช่วงนี้ PLC ก็สามารถใช้ระบบ MC-Mo-PDCA-PLC ถ้าในการนี้คณะครูใช้การจัดการเรียนรู้ของครู ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ต้องมีการออกแบบการเรียนการสอน เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และเน้นไปปฏิบัติการสอนในชั้นโดยมีกลุ่ม PLC ร่วมวิเคราะห์แผน สังเกตการณ์สอน สะท้อนคิด เพื่อปรับกระบวนการเรียนการสอนใหม่ จนร่วมกันพัฒนาให้ครูไปทดลองสอนใหม่ ซึ่งเป็นการที่ PLC ใช้ระบบ ผสมผสาน 2 ระบบดังกล่าวจนสามารถพัฒนาให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นส่วนมากสามารถ ในการย่อความภาษาไทย จากความสามารถที่นักเรียนมีถ้ามีการฝึกฝนปฏิบัติบ่อยๆ ก็จะเป็นทักษะ คือ ความชำนาญ และจะได้รับการพัฒนา จนมีสมรรถนะในการย่อความภาษาไทยในระดับหนึ่ง ซึ่งจัดเป็นสมรรถนะในการสื่อสารนั่นเอง

การประเมินตนเอง

การเขียนแบบบันทึกการทำงาน ซึ่งเรียกกันทั่วไปว่า Log book เป็นวิธีการประเมินตนเอง (Self Evaluation) ที่สามารถนำไปใช้ได้กับงานต่างๆ เขียนโดยบุคลากรต่างๆ เช่น 1) ครู ในการรวบรวมงาน แล้วเขียนเป็นหลักฐาน 2) นักเรียนบันทึกกระบวนการทำโครงการผ่าน Log book เพื่อแสดงหลักฐานการทำงาน

ประเด็นสำคัญของการบันทึกใน Log book มีดังนี้

1. สิ่งที่ทำ (Cause) หรือสิ่งที่ทำกระบวนการดำเนินงานของผู้บันทึกในสภาพที่แท้จริงๆ ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร มีใครเกี่ยวข้องบ้าง ทำเมื่อใด ซึ่งสิ่งที่ทำนี้เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดผลลัพธ์ หรือผลลัพธ์การเรียนรู้ เรียกสิ่งที่ทำว่า สาเหตุ (Cause) อันเป็นตัวแปรสำคัญทำให้เกิดผล หรือผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcome)

2. ผลที่เกิดขึ้น (Effect) หรือผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นอันเป็นผลจากกระบวนการทำข้างต้นในประเด็นสิ่งที่ทำ

ในการบันทึกผลเพื่อให้มีความครอบคลุมผลการเรียนรู้ทั้งหมดผู้บันทึกควรคำนึงถึงวิธีเขียนโดยวิเคราะห์ตามโครงสร้างของผลลัพธ์การเรียนรู้ ดังนี้

1) ด้านความรู้ (Knowledge) มีความรู้ ความเข้าใจในประเด็นใดบ้าง

2) ด้านกระบวนการ หรือทักษะ (Process/Skill) เกิดกระบวนการความสามารถ ทักษะ รวมถึงสมรรถนะอะไรบ้าง

3) ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และเจตคติ (Attribute and Attitude) ได้รับการบ่มเพาะนิสัย ค่านิยมอะไรบ้าง

3. บทเรียนที่ได้ (Lesson) บทเรียนที่บันทึกเป็นภาพรวมของผลที่เกิดขึ้น (Effect) และสิ่งที่ทำ (Cause) ซึ่งเป็นข้อค้นพบ (Found) หรือเรื่องที่สอนให้รู้ว่าเราควรต้องทำอะไร อันจะเป็นบทเรียนของชีวิต ดังเช่น

-การเขียนโครงการนำเสนอเพื่อขอทำโครงการเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการทำโครงการ คือ วางแผนสำคัญที่ทำให้เขียนรายงานโครงการได้สำเร็จ “การเริ่มต้นเท่ากับสำเร็จไปแล้วครึ่งหนึ่ง”

-การทำชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ PLC คือกระจกส่องหรือสะท้อนสภาพจริง นอกจากนี้ในการบันทึก Log book อาจจะบันทึกตาม PMI System หรือ Plus-Minus-Interest System

P – PLUS	พบจุดเด่น จุดดี
M – MINUS	พบจุดบกพร่อง จุดที่ปรับแก้ไข จุดที่ต้องขยายเพิ่ม
I – INTEREST	พบจุดที่สนใจ จุดที่จุดประกาย

การเขียนบันทึกจากการสะท้อนคิดหลังปฏิบัติการ (After Action Review : AAR) เป็นการบันทึกประเด็นสำคัญดังนี้

1. กระบวนการทำงาน กระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิดในการทำงานได้ทำอะไรบ้าง หรือสิ่งที่ทำมีอะไร
2. ผลของการทำคืออะไร มีผลลัพธ์อะไรบ้าง มีความรู้สึกอย่างไร (Feel)
3. ความรู้และข้อคิดที่ค้นพบที่ได้ (Found) และเกิดบทเรียนอะไร (Lesson) อันเป็นบทเรียนชีวิต
4. จะนำบทเรียนที่ได้ไปใช้ ไปประยุกต์ในเรื่องใดในอนาคต (Future) อันใกล้หรือไกล

การเขียนบันทึกหลังปฏิบัติการในกระบวนการ CM-LS-PLC นั้นจะนำไปสู่การหาแนวทางเพื่อพัฒนาเด็ก อีกทั้งเป็นการพัฒนาตนเอง โดยการนำบทเรียนที่ได้ไปออกแบบและสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำไปทดลองใช้ 2-3 ครั้ง หรือ 4-5 ครั้ง อันจะนำไปสู่การได้นวัตกรรมการเรียนรู้อย่างง่าย ๆ สู่การพัฒนาให้ซับซ้อนขึ้น เพื่อการเผยแพร่ในระดับชั้นเรียนในโรงเรียน ในเครือข่าย ในภาค ภูมิภาค และระดับประเทศ และต่างประเทศต่อไปตามลำดับ

ตัวอย่างรายงานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนต่อไปนี้ เป็นรายงานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่ได้จากกระบวนการ CM-LS-PLC ในชั้นเรียน Redesign ของกระบวนการพัฒนาบทเรียนรวมกันในโรงเรียนหลายสังกัด

“Reflect & Redesign ทำให้ดี จะทำให้ได้ Learning Innovation”

บันทึกหลังสอน เป็นขั้นตอน ได้นวัตกรรมการสอนจากการทำ CAR

การนำไปใช้ในอนาคต (Application)

การนำความรู้ไปใช้ในอนาคตหรือสถานการณ์ใหม่ คือ การนำบทเรียนที่ได้ไปใช้ในอนาคต หรือในสถานการณ์ใหม่ซึ่งอาจนำไปใช้ หรือประยุกต์ ดังนี้

- 1) ไปใช้กับตัวเอง กับเพื่อน กับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
- 2) การนำความรู้ หรือบทเรียนที่ได้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่อาจจะเป็นการใช้ในระดับต่างๆ

1. คุณค่าของการสอนงานแบบพี่เลี้ยงผ่าน PLC

1) เป็นการเสริมให้ครูมีพลังในการคิด การเรียนรู้อย่างก้าวหน้า จึงเป็นการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง (Continuous Professional Development : CPD)

2) เป็นการพัฒนาให้เกิดวัฒนธรรมของการทำงานร่วมกันแบบผู้เรียนรู้ร่วมกันเป็นชุมชน เกิดความสัมพันธ์เชิงบวก มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นผู้ฟังที่ดีสุนทรีย์ในการสนทนา ยอมรับฟังความคิด มุมมองที่แตกต่างกัน เกิดความเข้าใจได้บทเรียนสู่การพัฒนา คือ ครูต้องมีความเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา

3) เป็นการพัฒนาครูผู้รับการสอนงานแบบพี่เลี้ยง ได้เรียนรู้ด้วยการสืบสอบแบบรวมพลัง (Collaborative Inquiry) เพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนให้ครูมีศาสตร์ และศิลป์ มีลีลาในการจัดการเรียนการสอน เน้นเด็กเป็นสำคัญเน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง เน้นการเรียนรู้เชิงรุกตามยุคตามสมัยของการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้ในทุกบริบท และทุกสถานการณ์ จนเป็นครูมืออาชีพผู้มีความเชี่ยวชาญในการประยุกต์ความรู้ เนื้อหาสาระที่สอนกับความรู้ด้านศาสตร์การสอนบูรณาการกับการมีทักษะการจัดการเรียนการสอน ด้วยคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณของความเป็นครู พัฒนาจนเป็นผู้มีสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอน หรือโดยสรุปเป็นผู้เชี่ยวชาญสามารถพัฒนาสมรรถนะ 3 ประการได้ คือ สมรรถนะในการสร้างหลักสูตร สมรรถนะในการนำหลักสูตรไปใช้ รวมทั้งสมรรถนะการเป็นผู้นิเทศเชิงรุก

ผลลัพธ์ของการดำเนินการของ PLC ได้ผลดังนี้ จนสามารถสร้างโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (School as Learning Community)

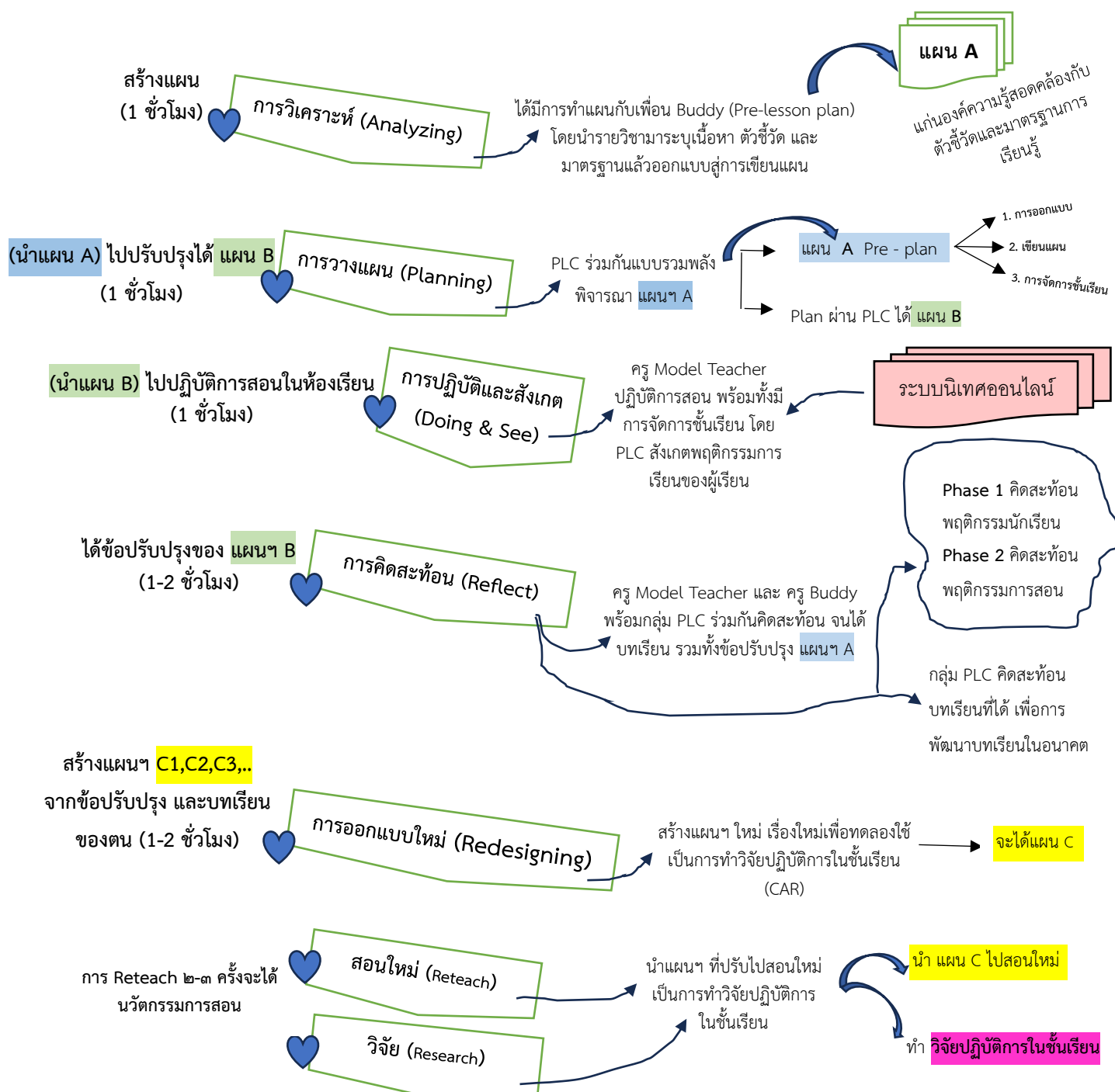
1. พัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน (Student Learning Outcome) และสมรรถนะที่ได้จากการสร้างผลงานและภาระงาน

2. มุ่งให้เกิดวัฒนธรรมของการทำงานแบบรวมพลังในกลุ่มบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งชุมชนและผู้ปกครอง และมุ่งให้เกิดวัฒนธรรมของชุมชนแห่งการเรียนรู้ใน และนอกห้องเรียน ระหว่างครูกับเด็ก และเด็กกับเด็กด้วยกัน

3. ให้เกิดความเป็นประชาธิปไตย โรงเรียนแห่งชุมชนการเรียนรู้ โรงเรียนแห่งสุขสภาวะ โรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

การนิเทศ ติดตาม การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน

กระบวนการนิเทศตามแนวคิดการพัฒนาบทเรียนร่วมกันผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีลักษณะการดำเนินงานเป็นวงจรการพัฒนาบทเรียนใน 3 วงจร ตามขั้นตอนหลัก 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย Analyze – Plan – Do/See – Reflect – Redesign – Reteach / Research ดังแสดงในแผนภาพ

ผัง การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (Lesson Study)

อ้างอิงจากหนังสือ สมรรถนะการนิเทศเชิงรุก เขียนโดย รองศาสตราจารย์ ดร.พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และ คณะ

เครื่องมือสนับสนุนการนิเทศ แบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

การเขียนแบบบันทึกการทำงาน Log book

เป็นวิธีการประเมินตนเอง (Self Evaluation) ที่สามารถนำไปใช้ได้กับงานต่างๆ เขียนโดยบุคลากรต่างๆ เช่น

- 1) ครู ในการรวบรวมงานแล้วเขียนเป็นหลักฐาน
 - 2) นักเรียนบันทึกกระบวนการทำโครงการผ่าน Log book เพื่อแสดงหลักฐานการทำโครงการ
- ประเด็นสำคัญมีดังนี้

1. สิ่งที่ทำ (Cause) หรือสิ่งที่ทำกระบวนการดำเนินการของผู้บันทึกในสภาพที่ทำจริงๆ

- ทำอะไร

.....

.....

.....

- ที่ไหน

.....

.....

- อย่างไร

.....

.....

.....

- ใครเกี่ยวข้องบ้าง

.....

.....

.....

- ทำเมื่อใด

.....

.....

.....

(สิ่งที่ทำนี้เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดผลลัพธ์ หรือผลลัพธ์การเรียนรู้เรียกสิ่งที่ทำว่า สาเหตุ (Cause)
อันเป็นตัวแปรสำคัญทำให้เกิดผล หรือผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes))

2. ผลที่เกิดขึ้น (Effect) หรือผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นอันเป็นผลจากกระบวนการทำข้างต้นในประเด็นสิ่งที่ทำ

1) ด้านความรู้ (Knowledge) มีความรู้ความเข้าใจในประเด็นใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

2) ด้านกระบวนการ หรือทักษะ (Process/Skill) เกิดกระบวนการ ความสามารถ ทักษะ รวมถึง สมรรถนะอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

3) ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และเจตคติ (Attribute and Attitude) ได้รับการบ่มเพาะนิสัยอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

4) ด้านผลผลิต หรือชิ้นงาน อันเป็นผลลัพธ์การเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

3. บทเรียนที่ได้ (Lesson) ภาพรวมของผลที่เกิดขึ้น (Effect) และสิ่งที่ทำ (Cause) ซึ่งเป็นข้อค้นพบ (Found)

.....

.....

.....

PMI System

P-PLUS

จุดเด่น จุดดี

M-MINUS

จุดบกพร่อง จุดที่ปรับแก้ไข จุดที่ต้องขยายเพิ่ม

I-INTEREST

จุดที่สนใจ จุดที่จุดประกาย

4. การนำไปใช้ในอนาคต (Application) การนำการเรียนรู้ไปใช้ในอนาคต หรือสถานการณ์ใหม่

1) ไปใช้กับตัวเราเอง กับเพื่อน กับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

2) นำการเรียนรู้หรือบทเรียนที่ได้ไปใช้ในสถานการณ์

LS-PLC

- ☐ 1) ขั้นวิเคราะห์ (Analyze)
 ☐ 2) ขั้นวางแผนการจัดการเรียนรู้ (Plan)
- ☐ 3) ขั้นปฏิบัติและสังเกตการณ์ (Do & See)
 ☐ 4) ขั้นสะท้อนคิด (Reflect)
- ☐ 5) ขั้นปรับปรุงใหม่ (Redesign)
 ☐ 6) ขั้นสอนใหม่และทำวิจัย (Reteach & Research)

ตำแหน่งในกลุ่ม PLC

- ☐ ครูผู้วางแผน
 ☐ ครูผู้ร่วมวางแผน
 ☐ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
- ☐ ผู้เชี่ยวชาญ
 ☐ ศึกษานิเทศก์
 ☐ ผู้บริหาร
 ☐ ผู้ปกครอง

ผู้บันทึก

ชื่อ-นามสกุล.....

ตำแหน่ง.....

กลุ่มสาระการเรียนรู้.....

โรงเรียน.....

วัน-เวลา.....

แบบประเมินการเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้เน้นการเรียนรู้เชิงรุก

ประเมินครู..... สอนชั้น.....กลุ่มสาระการเรียนรู้.....	
โรงเรียน.....	วันที่.....
ผู้ประเมิน ☐ ตนเองกับเพื่อนร่วมคิด ☐ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ☐ หัวหน้างานวิชาการ ☐ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ☐ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ☐ ศึกษานิเทศก์	

ลำดับ ที่	กิจกรรม	ไม่ ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ข้อสังเกตและ ข้อเสนอแนะ
1	จัดหน่วยการเรียนรู้			
2	เขียนแผนระยะยาว			
3	เขียนแผนรายหน่วย			

ลำดับ ที่	กิจกรรม	ไม่ ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ข้อสังเกตและ ข้อเสนอแนะ
4	ออกแบบการเรียนการสอนตามตัวชี้วัด			
	4.1 เนื้อหาแกนความรู้ชัดเจน			
5	เขียนแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง โดยองค์ประกอบของแผนฯ มีความสอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้เป็นแผนที่มีการออกแบบเน้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลัง			
	5.1 เขียนวัตถุประสงค์มีความครอบคลุมผลการเรียนรู้ด้าน 1) ความรู้และความเข้าใจ (K) 2) ทักษะการคิดและการปฏิบัติ (P/S) 3) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A) 4) ผลผลิต/ภาระงาน สะท้อนสมรรถนะ (C)			
	5.2 การจัดการเรียนรู้ 1) ให้ออกาสนักเรียนมีส่วนร่วมแบบรวมพลัง 2) ให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนๆ แหล่งการเรียนรู้ต่างๆ 3) ให้นักเรียนใช้การคิด และทักษะกระบวนการคิด 4) ให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มแบบรวมพลัง 5) ให้นักเรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง เชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ 6) ให้นักเรียนทำกิจกรรมนำการเรียนรู้ไปประยุกต์หรือมีการเชื่อมโยงการเรียนรู้กับชีวิตประจำวัน 7) ให้นักเรียนมีการสะท้อนคิด หรือประเมินตนเอง 8) ประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการหลากหลายครอบคลุมความรู้ ทักษะ นิสัย และผลผลิต			

ลำดับ ที่	กิจกรรม	ไม่ ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ข้อสังเกตและ ข้อเสนอแนะ
6	มีการจัดบรรยากาศชั้นเรียน 6.1 มีการจัดโต๊ะที่นั่งของนักเรียนแบบคละ ความสามารถ 6.2 มีการกำหนดบทบาทของสมาชิกกลุ่ม 6.3 มีแผนการใช้กระดาน 6.4 มีการจัดบรรยากาศชั้นเรียนด้วยจิตใจ			

แบบประเมินพฤติกรรมการสอนและพฤติกรรมการเรียนของเด็ก

ประเมินครู..... สอนชั้น..... โรงเรียน.....	กลุ่มสาระการเรียนรู้..... หน่วยที่/เรื่อง..... วันที่.....
ประเมิน ☐ เพื่อนร่วมคิด ☐ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ☐ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ☐ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ☐ หัวหน้าสายชั้น ☐ ศึกษานิเทศก์ ☐ หัวหน้างาน ☐ ผู้เชี่ยวชาญภายนอก	

1. แบบประเมินพฤติกรรมการสอน

ลำดับ ที่	กิจกรรม	ไม่ ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ข้อสังเกตและ ข้อเสนอแนะ
1	เนื้อหาแก่นความรู้ตรงกับที่กำหนด			
2	เขียนแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง			
	2.1 สอบบรรลุวัตถุประสงค์มีความครอบคลุมผล การเรียนรู้ด้าน 1) ความรู้และความเข้าใจ (K) 2) ทักษะการคิดและการปฏิบัติ (P/S) 3) มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A) 4) ผลผลิต/ภาระงาน (C หรือ Pผลิต)*			

* Pผลิต คือ กระบวนการประยุกต์การเรียนรู้สร้างผลงาน หรือชิ้นงาน

ลำดับ ที่	กิจกรรม	ไม่ ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ข้อสังเกตและ ข้อเสนอแนะ
2 (ต่อ)	2.2 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้ 1) ให้ออกาสนักเรียนมีส่วนร่วมแบบรวมพลัง 2) ให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนๆ และแหล่ง เรียนรู้ต่างๆ 3) ให้นักเรียนใช้ความคิด และทักษะ กระบวนการคิด 4) ให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มแบบรวมพลัง 5) ให้นักเรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง เชื่อมโยง ประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ 6) ให้นักเรียนทำกิจกรรมนำการเรียนรู้ไป ประยุกต์หรือมีการเชื่อมโยงการเรียนรู้กับ ชีวิตประจำวัน 7) ให้นักเรียนมีการสะท้อนคิด หรือประเมิน ตนเอง 8) ประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการ หลากหลายครอบคลุมความรู้ ทักษะ นิสัยและ ผลผลิต			
3	ได้จัดบรรยากาศชั้นเรียน ดังนี้			
	3.1 จัดโต๊ะที่นั่งของนักเรียนแบบคละ ความสามารถ/ความถนัด/คละเพศ 3.2 กำหนดบทบาทของสมาชิกกลุ่มชัดเจน 3.3 ใช้กระดานตามแผนที่กำหนด 1.4 มีการจัดบรรยากาศชั้นเรียนด้านจิตใจ			

2. พฤติกรรมการเรียนของเด็ก

1. พฤติกรรมเชิงบวกที่สังเกตได้	ข้อเสนอแนะ
2. พฤติกรรมที่รบกวนการแก้ไข	ข้อเสนอแนะ

การวางแผนกำหนดการทำ LESSON STUDY และ การประชุมสมาชิก PLC ของโรงเรียน

โรงเรียน.....สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

คู่ที่.....(1) ครู.....สอนวิชา.....ห้อง.ม.../.....จำนวน นร.....คน

(2) ครู.....สอนวิชา.....ห้อง.ม.../.....จำนวน นร.....คน

กิจกรรม	(1) ครู.....	(2) ครู.....
1) ประชุม ร.ร. ครั้งที่ 1 (SM1)		
2) ทำ LESSON STUDY1 (LS1)		
2.1) PLAN		
2.2) DO		
2.3) SEE		
3) ประชุม ร.ร. ครั้งที่ 2 (SM2)		
4) ทำ LESSON STUDY2 (LS2)		
4.1) PLAN		
4.2) DO		
4.3) SEE		
5) ประชุม ร.ร. ครั้งที่ 3 (SM3)		
6) ทำ LESSON STUDY3 (LS3)		
6.1) PLAN		
6.2) DO		
6.3) SEE		
7) ประชุม ร.ร. ครั้งที่ 4 (SM4)		
8) ประชุม ร.ร. ครั้งที่ 5 (SM5)		
9) Symposium		
10) ประชุม ร.ร. ครั้งที่ 6 (SM6)		

SM = School Meeting

(1) ประชุมระดับ Level Meeting (กรณี ร.ร.ขนาดใหญ่)

(2) ประชุมทั้ง ร.ร. (กรณี ร.ร. ขนาดเล็ก)

การวางแผนกำหนดการทำ LESSON STUDY และการประชุมสมาชิก PLC ของโรงเรียน
โรงเรียน.....สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

ค.ร.น. จ.	ชื่อ-สกุล	SM1(ว/ด/ป)	ทำ LESSON STUDY1 (LS1)						SM2(ว/ด/ป)	ทำ LESSON STUDY2 (LS2)						SM3(ว/ด/ป)	ทำ LESSON STUDY3 (LS3)						SM4(ว/ด/ป)	SM5(ว/ด/ป)	Symposium	SM6(ว/ด/ป)
			PLAN1		DO1		SEE1			PLAN2		DO2		SEE2			PLAN3		DO3		SEE3					
			ว/ด/ป	เวลา	ว/ด/ป	เวลา	ว/ด/ป	เวลา		ว/ด/ป	เวลา	ว/ด/ป	เวลา	ว/ด/ป	เวลา		ว/ด/ป	เวลา	ว/ด/ป	เวลา	ว/ด/ป	เวลา				
1																										
2																										
3																										
4																										
5																										
6																										
7																										

หมายเหตุ SM = School Meeting (การประชุมโรงเรียน)

รายงานวิจัย

เรื่อง

ผลของการใช้กระบวนการเรียนรู้แบบรวมพลัง 5 ขั้นตอน

ร่วมกับเทคนิคการใช้ใบงาน และผังกราฟิกด้วยการพัฒนาบทเรียนร่วมกันผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ
ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 โรงเรียนถาวรวิทยา

ผู้ทำวิจัย

.....
อาจารย์ที่ปรึกษา

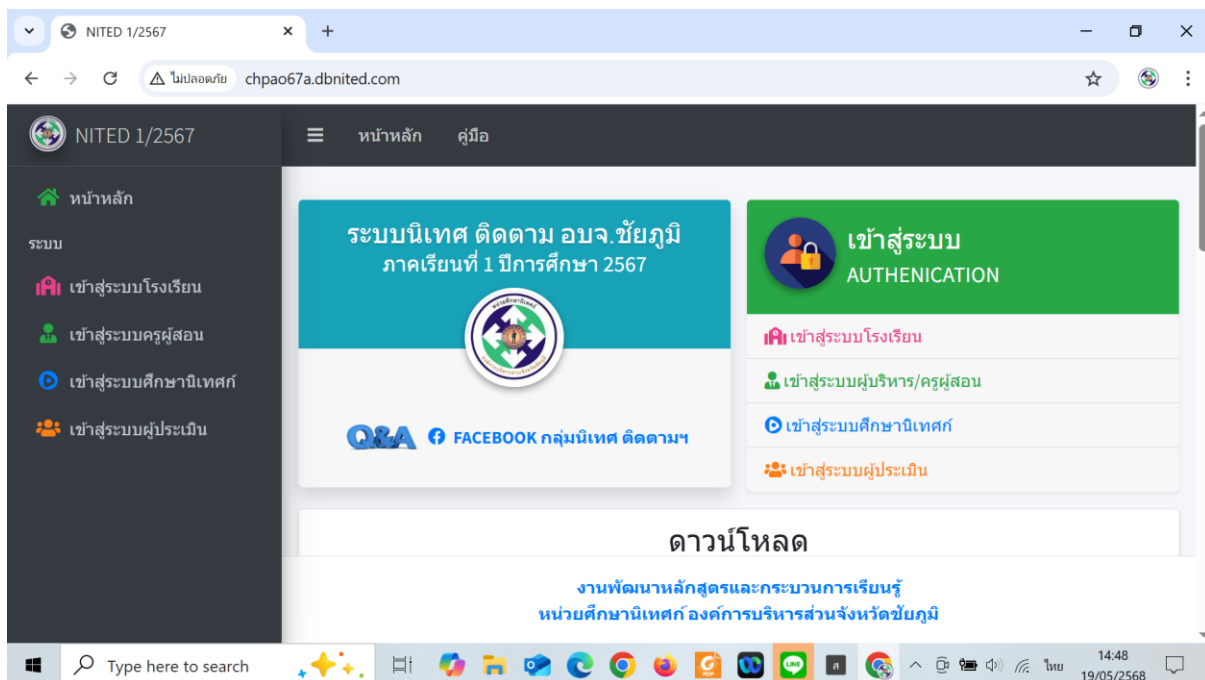
1. ผู้อำนวยการโรงเรียน
2. หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือผู้บริหาร

เทคโนโลยีกับการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกตามหลักสูตรสถานศึกษาเสริมสร้างสมรรถนะ

การใช้เทคโนโลยี เพื่อนิเทศ ติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้ทุกสถานที่ ทุกเวลา (Anywhere Anytime) เป็นเครื่องมือสำคัญอีกรูปแบบหนึ่ง ที่ช่วยให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก เป็นการพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นผู้มีสมรรถนะ ผลลัพธ์การเรียนรู้ ตามหลักสูตรสถานศึกษาเสริมสร้างสมรรถนะโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ การนำเทคโนโลยีมาบูรณาการร่วมกับการนิเทศการสอน พัฒนาบทเรียนร่วมกัน ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) จึงเป็นสิ่งสำคัญ อีกทั้งยังกระตุ้นความสนใจของครูได้มากขึ้น การใช้เทคโนโลยีในการสอน การเป็นผู้รับการนิเทศ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย

จะเห็นได้ว่า ในการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการนิเทศการศึกษา ของศึกษานิเทศก์ ซึ่งเป็นผู้ที่มีหน้าที่หลักในการเป็นผู้ชี้แนะ แนะนำและเป็นพี่เลี้ยง ได้ทุกสถานที่ ทุกเวลา ทำให้ จัดการและการบริหารสารสนเทศเป็นระบบ ง่ายต่อการจัดเก็บข้อมูล อำนวยความสะดวกในการนิเทศ เพื่อพัฒนาครูตามรายละเอียด ดังนี้

1. หน้าหลัก ระบบนิเทศออนไลน์

2. บริหารจัดการโรงเรียน สามารถเพิ่มข้อมูลโรงเรียน

NITED 1/2567

ไม่ปลอดภัย chpao67a.dbnited.com/loginschool.php

บริหารจัดการโรงเรียน

โปรดกรอกฟิลด์นี้

รหัสผ่าน

เข้าสู่ระบบ

Type here to search

14:49 19/05/2568

3. เพิ่มข้อมูลผู้บริหาร / ครูผู้สอน

NITED 1/2567

ไม่ปลอดภัย chpao67a.dbnited.com/loginteacher.php

ผู้บริหาร/ครูผู้สอน

โปรดกรอกฟิลด์นี้

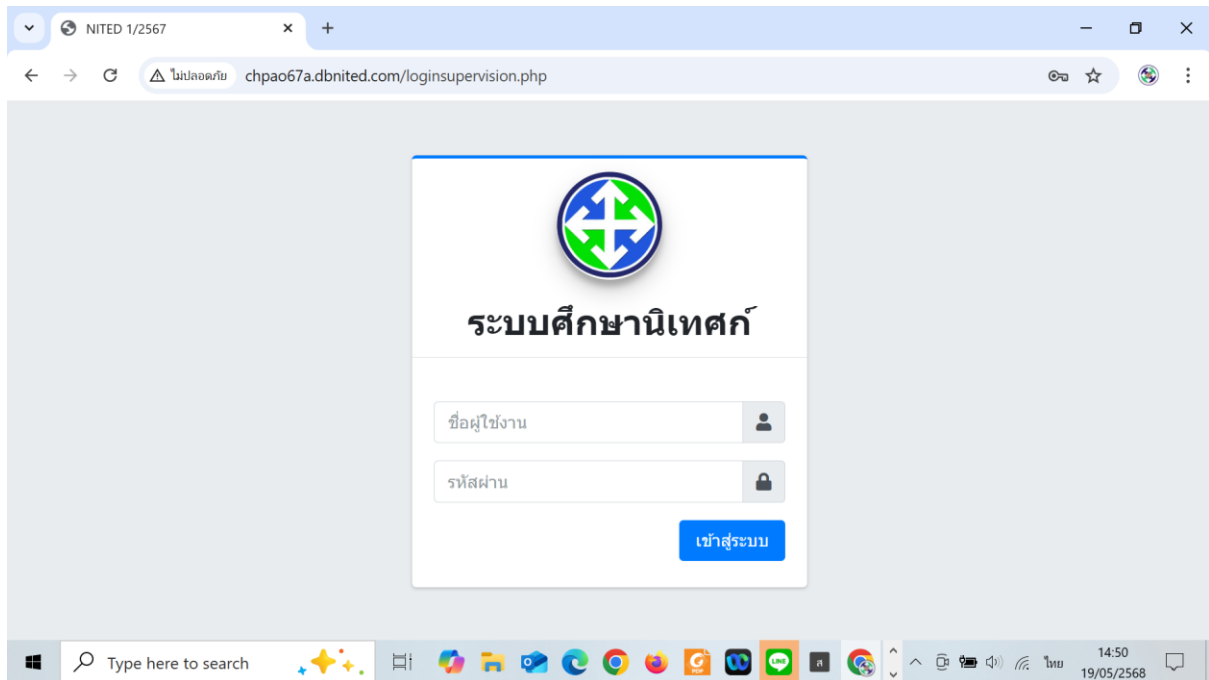
เลขบัตรประจำตัวประชาชน

เข้าสู่ระบบ

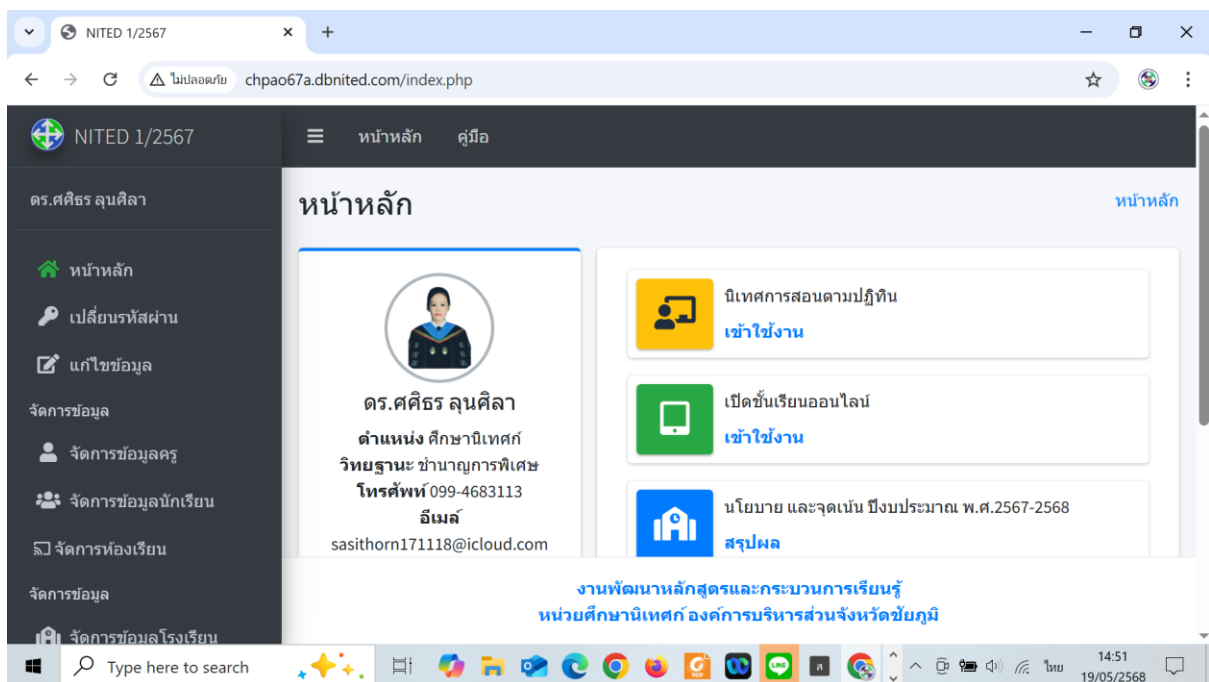
Type here to search

14:50 19/05/2568

4. เข้าสู่ระบบศึกษานิเทศก์ผู้ประเมิน

5. หน้าหลัก ระบบศึกษานิเทศก์

6. กรอกข้อมูลตามแผนการนิเทศ

The screenshot shows the NITED 1/2567 dashboard. The left sidebar contains navigation links: ปฏิทินการนิเทศ, ระบบนิเทศ, นิเทศการสอน, เปิดชั้นเรียนออนไลน์, อบรมพัฒนา, เกียรติบัตร, สรุปการเปิดชั้นเรียน, ข้อมูลแยกตามสาระฯ, ข้อมูลแยกตามโรงเรียน, and วิเคราะห์ PA. The main content area is titled 'หน้าหลัก' and displays the user profile of Dr. Sasithorn Lunthila, a teacher at the National Institute of Education. It also features three quick links: 'นิเทศการสอนตามปฏิทิน' (with a 'เข้าใช้งาน' button), 'เปิดชั้นเรียนออนไลน์' (with a 'เข้าใช้งาน' button), and 'นโยบาย และจุดเน้น ปีงบประมาณ พ.ศ.2567-2568' (with a 'สรุปผล' button). At the bottom, there is a banner for the 'งานพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ หน่วยงานนิเทศ องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ'.

-ปฏิทินการนิเทศ

The screenshot shows the 'ปฏิทินการนิเทศ' (Supervision Calendar) page. The left sidebar is the same as the previous screenshot. The main content area is titled 'ปฏิทินการนิเทศ' and includes a '+ เพิ่มการนิเทศ' button. Below this, there is a calendar view for March 2568 (พฤษภาคม 2568). The calendar shows days of the week (อา., จ., อ., พ., พก., ศ., ส.) and dates (27, 28, 29, 30, 1, 2, 3). At the bottom, there is a banner for the 'งานพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ หน่วยงานนิเทศ องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ'.

-คุณครูกรอกข้อมูลส่วนตัวและ upload รูปภาพ

NITED 1/2567

หน้าหลัก คู่มือ

ดร.ศศิธร ลุนศิลา

หน้าหลัก

เปลี่ยนรหัสผ่าน

แก้ไขข้อมูล

จัดการข้อมูล

จัดการข้อมูลครู

จัดการข้อมูลนักเรียน

จัดการห้องเรียน

จัดการข้อมูล

จัดการข้อมูลโรงเรียน

Show 10 entries Search:

โรงเรียน	ชื่อ-นามสกุล	เลขบัตรประชาชน	ตำแหน่ง	สาระการเรียนรู้
โรงเรียนกวางโจนศึกษา	 นางสาวพิชญ์สินี สิทธิทองลี	1361000002301	ครู	ศิลปศึกษา ดนตรี นาฏศิลป์
โรงเรียนกวางโจนศึกษา	 ชัยยันต์ ธรรมกันหา	1361000013354	ครู	
โรงเรียนกวางโจนศึกษา	 อนสรณ์ อ่อนอทัย	1361000208163	ครู	

งานพัฒนานักสตรและกระบวนการเรียนรู้
หน่วยศึกษานิเทศก์ องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

NITED 1/2567

หน้าหลัก คู่มือ

ดร.ศศิธร ลุนศิลา

หน้าหลัก

เปลี่ยนรหัสผ่าน

แก้ไขข้อมูล

จัดการข้อมูล

จัดการข้อมูลครู

จัดการข้อมูลนักเรียน

จัดการห้องเรียน

จัดการข้อมูล

จัดการข้อมูลโรงเรียน

ชื่อ-นามสกุล นางสาวพิชญ์สินี สิทธิทองลี

Name-Surname Sitthongsee Sitthongsee

ตำแหน่ง ครู

วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ

ระดับการศึกษา ปริญญาโท

ตัวอักษรการศึกษา ศษ.บ บริหารการศึกษา

สังกัด โรงเรียนกวางโจนศึกษา

วิชาเอก นาฏศิลป์ไทย

โทรศัพท์ 065-3292989

E-MAIL Pichsinee13610@gmail.com

งานพัฒนานักสตรและกระบวนการเรียนรู้
หน่วยศึกษานิเทศก์ องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

-จำนวนกรอกข้อมูลนักเรียนและกำหนดนักเรียนเพื่อประเมินการจัดการเรียนรู้ของครู

NITED 1/2567

หน้าหลัก คู่มือ

Excel Print Column visibility Search:

ที่	โรงเรียน	จำนวนนักเรียน
1	โรงเรียนกุดน้ำใสพิทยาคม	50
2	โรงเรียนโคกสะอาดวิทยา	100
3	โรงเรียนดริบระชาพัฒนาศึกษา	177
4	โรงเรียนกวางโจนศึกษา	370
5	โรงเรียนเกษตรสมบูรณ์วิทยา	2854

งานพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้
หน่วยศึกษานิเทศก์ องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

NITED 1/2567

หน้าหลัก คู่มือ

Excel Print Search:

ที่	วันที่	โรงเรียน	สน	รูปแบบ	จำนวนครู	เปิดชั้นเรียน	กำลังนิเทศ
No data available in table							

Showing 0 to 0 of 0 entries

งานพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้
หน่วยศึกษานิเทศก์ องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

NITED 1/2567

หน้าหลัก คู่มือ

จัดการข้อมูลโรงเรียน

หน้าหลัก / จัดการข้อมูลโรงเรียน

รายชื่อครูในสังกัด

Show 10 entries Search:

ที่	โรงเรียน	USERNAME	PASSWORD	สน	
1	โรงเรียนบำเหน็จณรงค์วิทยาคม	3036100101	3036100101	4	รีเซต
2	โรงเรียนภูแล่นควาย	3036100102	3036100102	3	รีเซต

งานพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้
หน่วยศึกษานิเทศก์องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

-เปิดชั้นเรียนออนไลน์ เพื่อนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (คลิปการจัดการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้)

NITED 1/2567

หน้าหลัก คู่มือ

เปิดชั้นเรียน (ONLINE)

หน้าหลัก / เปิดชั้นเรียน (ONLINE)

สรุปเปิดชั้นเรียน (ONLINE)

ขอเปิดชั้น...	เสร็จแล้ว	กำลังนิเทศ	ยังไม่เข้า...
39	1	5	33

รายชื่อครูเปิดชั้นเรียน (ONLINE)

Show 10 entries Search:

งานพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้
หน่วยศึกษานิเทศก์องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

Dr. ศศิธร ลุนลีลา

หน้าหลัก

เปลี่ยนรหัสผ่าน

แก้ไขข้อมูล

จัดการข้อมูล

จัดการข้อมูลครู

จัดการข้อมูลนักเรียน

จัดการห้องเรียน

จัดการข้อมูล

	2567/	ชวากภูเขียว	วิทยา	ประเทศ	เรียนร่อยแล้ว (0)	การนิเทศ
2	11 ก.ค. 2567 15:15:31 น.	นางสาวสุสิพร พงศ์วิเศษ	โรงเรียนหนองขามวิทยา	คณิตศาสตร์	ศึกษานิเทศก์ กำลังประเมิน	นิเทศต่อ
3	22 ก.ค. 2567 20:49:12 น.	อนุวัฒน์ มั่งคั่ง	โรงเรียนบำเหน็จณรงค์วิทยาคม	คณิตศาสตร์	ศึกษานิเทศก์ กำลังประเมิน	นิเทศต่อ
4	30 ก.ค. 2567 10:20:33 น.	นางสาวดวงใจ ปัญญาธิ์	โรงเรียนกวาวโจนศึกษา	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	ศึกษานิเทศก์ กำลังประเมิน	นิเทศต่อ

งานพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้
หน่วยศึกษานิเทศก์ องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

chpao67a.dbnited.com/index.php?pages=supervision&file=edit

Type here to search

ENG 14:57 19/05/2568

หากคะแนนการประเมินตามตัวชี้วัด PA ข้อใดมีคะแนนต่ำ ศึกษานิเทศก์ผู้ประเมินจะดำเนินการแจ้งให้คุณครูทราบและขอให้ปรับปรุงแก้ไขและนำเสนออีกครั้ง เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้

บรรณานุกรม

นันทา หงวนต์ด. (2568). แนวทางการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษา การศึกษาขั้นพื้นฐาน 2567-2571 เอกสารประกอบการอบรมโครงการส่งเสริมสถานศึกษา เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ กรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอก การศึกษาปฐมวัย / การศึกษาขั้นพื้นฐาน

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2566). *การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเสริมสร้างสมรรถนะ*: กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2565). *สมรรถนะการนิเทศเชิงรุก ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ*: กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2565). *สมรรถนะการนิเทศเชิงรุกร่วมพัฒนาผู้บริหารและครูในสถานศึกษา...PLC*: กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2561). *การเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลังกับ PLC เพื่อการพัฒนา*: กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาคผนวก

เอกสารและภาพประกอบกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

Professional Learning Community : PLC

การปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
(Active Learning)
ด้วยกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
(Professional Learning Community : PLC)

นางสาวนลิต ประหยัดสิน

Friendship is always a sweet responsibility, never an opportunity

แบบคำร้องขอจัดตั้งกลุ่มชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)
โรงเรียนกวางโจนศึกษา

เรื่อง ขอจัดตั้งกลุ่มกลุ่มชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ประจำปีภาคเรียนที่ ๒/๒๕๖๗

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนกวางโจนศึกษา

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวนลิต ประหยัดสิน ตำแหน่ง ครู กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความประสงค์ขอจดทะเบียนจัดตั้งกลุ่มชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ประจำปีภาคเรียนที่ ๒/๒๕๖๗ มีรายละเอียดดังนี้

๑. ชื่อกลุ่มชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (กลุ่มสาระการเรียนรู้) วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๒. สมาชิกในกลุ่ม จำนวน ๗ คน ประกอบด้วย

ที่	ชื่อ-นามสกุล	บทบาทหน้าที่	ลายมือชื่อ
๑	นายสยาม เครือผักปัง	ผู้บริหาร/ฝ่ายบริหารสถานศึกษา (Administator)	
๒	นางลัดดาพร ศรีทองสุข	รองผู้อำนวยการ (Administator)	
๓	นางสาวนลิต ประหยัดสิน	ครูผู้สอน (Model Teacher)	
๔	นางสาวเชิรภัทรา หล้าเพชร	ครูร่วมเรียนรู้ (Buddy Teacher)	
๕	นางสาวดวงใจ ปัญญายัง	ครูร่วมเรียนรู้ (Buddy Teacher)	
๖	นายันทพงศ์ บุญสะอาด	ครูร่วมเรียนรู้ (Buddy Teacher)	
๗	นางภัษริพร ภาคมะฤค	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Mentor)	

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณา

นลิต

(นางสาวนลิต ประหยัดสิน)

ตำแหน่ง ครู

ความคิดเห็นหัวหน้างาน PLC

ความคิดเห็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการ

— 15.01.2568

ลงชื่อ หัวหน้างาน PLC
(นายสยาม เครือผักปัง)

ลงชื่อ
(นายสุรพัฒน์ คงสัย)

ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการโรงเรียน

— 15.01.2568

ลงชื่อ

(นางลัดดาพร ศรีทองสุข)

รองผู้อำนวยการโรงเรียนกวางโจนศึกษา

ความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน

— 15.01.2568

ลงชื่อ

(นายสยาม เครือผักปัง)

ผู้อำนวยการโรงเรียนกวางโจนศึกษา

ปฏิทินกิจกรรมการมีส่วนร่วมในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

(Professional Learning Community : PLC)

ที่	วัน/เดือน/ปี	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
๑	๑ พ.ย.๖๗	- ตั้งกลุ่ม - ออกปฏิทิน	นางสาวนลิต ประหยัดสิน	๒ ชั่วโมง
๒	๘ พ.ย.๖๗	- รวมกลุ่มสะท้อนปัญหาของแผนการจัดการเรียนรู้ - นำปัญหาเสนอเพื่อหาแนวทางแก้ไขในกลุ่ม PLC	ครูทุกคนในกลุ่ม PLC	๒ ชั่วโมง
๓	๒๒ พ.ย.๖๗	- นำเสนอแผนจัดการเรียนรู้ เตรียมสื่อ เตรียมเครื่องมือวัดผล จัดทำแบบสังเกต ชั้นเรียน และเตรียมการสอนไปใช้ในการจัดการเรียนรู้	ครูทุกคนในกลุ่ม PLC	๒ ชั่วโมง
๔	๓ ธ.ค.๖๗	- ทีม PLC เข้าสังเกตชั้นเรียน รายวิชาวิทยาศาสตร์ ๔ รหัสวิชา ว๒๒๑๐๒ ชั้น ม.๒/๔ ครั้งที่ ๑	ครูทุกคนในกลุ่ม PLC	๑ ชั่วโมง
๕	๑๓ ธ.ค.๖๗	- เข้ากลุ่ม PLC สะท้อนปัญหาแลกเปลี่ยน แนวทางปรับปรุงแก้ไขจากการจัดการเรียนรู้	ครูทุกคนในกลุ่ม PLC	๒ ชั่วโมง
๖	๒๔ ธ.ค.๖๗	- ครูผู้สอนนำสิ่งที่ได้จากการสะท้อนไปปรับปรุง พัฒนาแล้วนำไปสอนใหม่	นางสาวนลิต ประหยัดสิน	๒ ชั่วโมง
๗	๒๔ ธ.ค.๖๗	- ทีม PLC เข้าสังเกตชั้นเรียน รายวิชาวิทยาศาสตร์ ๔ รหัสวิชา ว๒๒๑๐๒ ชั้น ม.๒/๔ ครั้งที่ ๒	ครูทุกคนในกลุ่ม PLC	๑ ชั่วโมง
๘	๒๗ ธ.ค.๖๗	- เข้ากลุ่ม PLC วิเคราะห์/สังเคราะห์ประเด็น จากการสะท้อน ผู้สอนนำผลการสะท้อนบันทึก หลังการสอน เพื่อปรับปรุงและพัฒนา แผนจัดการเรียนรู้	ครูทุกคนในกลุ่ม PLC	๒ ชั่วโมง
๙	๗ ม.ค.๖๘	- ครูผู้สอนนำสิ่งที่ได้จากการสะท้อน ไปปรับปรุง พัฒนาแล้วนำไปสอนใหม่	นางสาวนลิต ประหยัดสิน	๒ ชั่วโมง
๑๐	๗ ม.ค.๖๘	- ทีม PLC เข้าสังเกตชั้นเรียน รายวิชาวิทยาศาสตร์ ๔ รหัสวิชา ว๒๒๑๐๒ ชั้น ม.๒/๔ ครั้งที่ ๓	ครูทุกคนในกลุ่ม PLC	๑ ชั่วโมง
๑๑	๑๔ ม.ค.๖๘	ซ่อมเสริม เต็มเต็ม และสรุปผลการซ่อมเสริม เต็มเต็ม	นางสาวนลิต ประหยัดสิน	๒ ชั่วโมง
๑๒	๒๔ ม.ค.๖๘	จัดทำเอกสารสรุปเล่มรายงานการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้	นางสาวนลิต ประหยัดสิน	๑ ชั่วโมง

ภาพการปฏิบัติงานกิจกรรม การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
(Professional Learning Community : PLC)
รวมกลุ่มสะท้อนปัญหาของแผนการจัดการเรียนรู้

ลงชื่อ ลลิต ผู้รายงาน
(นางสาวลลิต ประหยัดสิน)

ลงชื่อ กชกร หัวหน้ากลุ่มสาระฯ
(นางกชกร ภาคมะฤค)

ภาพการปฏิบัติกิจกรรม การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
(Professional Learning Community : PLC)
นำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้

ลงชื่อ นส. ผู้รายงาน
(นางสาวนลิต ประหยัดสิน)

ลงชื่อ กช. หัวหน้ากลุ่มสาระฯ
(นางรัชรีพร ภาคมะตุค)

ภาพการปฏิบัติการกิจกรรม การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
(Professional Learning Community : PLC)
ทีม PLC เข้าสังเกตชั้นเรียน ครั้งที่ ๑
เมื่อวันอังคารที่ ๓ เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

ลงชื่อ ผู้รายงาน
(นางสาวนลิต ประหยัดสิน)

ลงชื่อ หัวหน้ากลุ่มสาระฯ
(นางภัชรีพร ภาคมะตุค)

รหัสวิชา ส21202	คำอธิบายรายวิชา	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ภาคเรียนที่ 2	รายวิชา ภูมิใจชัยภูมิ2	เวลาเรียน 20 ชั่วโมง
	จำนวน 0.5 หน่วยกิต	

ศึกษาวิเคราะห์ประวัติศาสตร์จังหวัดชัยภูมิ กลุ่มชนชาติพันธุ์โบราณในท้องถิ่น บุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ บุคคลสำคัญทางพระพุทธศาสนา บุคคลสำคัญทางการเมือง การปกครอง สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ และแหล่งโบราณสถานโบราณวัตถุ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประเพณีท้องถิ่นเฉพาะแต่ละท้องถิ่นของจังหวัดชัยภูมิ

โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบต่างๆ ได้แก่ วิธีการทางประวัติศาสตร์ กระบวนการคิด กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการทางสังคม กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการเผชิญสถานการณ์ และแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และประยุกต์สร้างผลผลิต

เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ตระหนักในความสำคัญ เกิดความรู้สึกรัก ห่วงแหนและภาคภูมิใจในท้องถิ่นตนเองและสามารถกล่าวคำขวัญจังหวัด คำขวัญการท่องเที่ยว และภาษาถิ่นของจังหวัดชัยภูมิได้ถูกต้อง รวมทั้งเป็นผู้มีสมรรถนะหลักตามหลักสูตร

ผลลัพธ์การเรียนรู้

1. สืบค้นสารสนเทศเพื่อจัดทำแผ่นพับ สมุดเล่มเล็กของประวัติศาสตร์ความเป็นมาของจังหวัดชัยภูมิตามความสนใจ
2. สืบค้นสารสนเทศเพื่อจัดทำโปสเตอร์กลุ่มชนชาติพันธุ์ในท้องถิ่นของจังหวัดชัยภูมิตามความถนัด
3. สืบค้นสารสนเทศเพื่อจัดทำสมุดเล่มเล็กเรื่องบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ บุคคลสำคัญทางการเมืองบุคคลสำคัญทางพระพุทธศาสนา คุณงามความดีของบุคคลสำคัญในท้องถิ่นของจังหวัดชัยภูมิตามความสนใจ
4. สืบค้นสารสนเทศเพื่อจัดทำแผ่นพับเกี่ยวกับคำขวัญจังหวัด คำขวัญการท่องเที่ยว และภาษาถิ่นของจังหวัดชัยภูมิตามความสนใจ
5. เขียนรายงานโครงการเกี่ยวกับแหล่งโบราณสถานโบราณวัตถุวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดชัยภูมิ ตามความสนใจ

รวม 5 ผลลัพธ์การเรียนรู้

รายวิชา ภูมิใจชัยภูมิ2

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา ส21202

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ภาคเรียนที่ 2

จำนวน 20 ชั่วโมง

จำนวน 0.5 หน่วยกิต

หน่วยที่	วัตถุประสงค์การเรียนรู้	ผลลัพธ์การเรียนรู้	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก (คะแนน)
1. ประวัติการก่อตั้งเมืองชัยภูมิ	1. รู้ เข้าใจ อธิบาย ประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของ ชัยภูมิได้ 2.วิเคราะห์กลุ่ม ชนชาติพันธุ์ โบราณในท้องถิ่น ของเมืองชัยภูมิได้	1. สืบค้นสารสนเทศ เพื่อจัดทำแผ่นพับ สมุด เล่มเล็กของประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของจังหวัด ชัยภูมิ ตามความสนใจ ชิ้นงาน ชั้นที่ 1 แผ่นพับ/สมุดเล่ม เล็ก	-ประวัติการก่อตั้งเมือง ชัยภูมิ - กลุ่มชาติพันธุ์ในดินแดน เมืองชัยภูมิ	4	10
2. บุคคลสำคัญทาง ประวัติศาสตร์ เมืองชัยภูมิ	3. วิเคราะห์บุคคล สำคัญใน ประวัติศาสตร์ และ บุคคลสำคัญทาง พระพุทธศาสนา เมืองชัยภูมิได้ 4.วิเคราะห์บุคคล สำคัญทางการเมือง การปกครองของ เมืองชัยภูมิได้	2. สืบค้นสารสนเทศ เพื่อจัดทำสมุดเล่มเล็ก เรื่องบุคคลสำคัญใน ประวัติศาสตร์ บุคคล สำคัญทางการเมือง บุคคลสำคัญทาง พระพุทธศาสนา คุณงามความดีของ บุคคลสำคัญในท้องถิ่น ของจังหวัดชัยภูมิ ตามความสนใจ ชิ้นงาน ชั้นที่ 2 สมุดเล่มเล็ก	-บุคคลสำคัญทาง ประวัติศาสตร์เมืองชัยภูมิ -บุคคลสำคัญทาง พระพุทธศาสนา - บุคคลสำคัญทางการเมืองการ ปกครอง พร้อมระบุคุณงาม ความดีที่เด่นชัด เชิงประจักษ์	2	20

หน่วยที่	วัตถุประสงค์ การเรียนรู้	ผลลัพธ์การเรียนรู้	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก (คะแนน)
3. ประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญา ไทยของ เมืองชัยภูมิ	5. วิเคราะห์แหล่ง โบราณสถาน โบราณวัตถุของ เมืองชัยภูมิได้ 6. วิเคราะห์ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ของเมืองชัยภูมิได้	3.เขียนรายงาน โครงการเกี่ยวกับแหล่ง โบราณสถาน โบราณวัตถุวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา ท้องถิ่นของจังหวัด ชัยภูมิตามความสนใจ ชิ้นงาน ชิ้นที่ 3 เล่มรายงาน	-โบราณสถาน -โบราณวัตถุ -วัฒนธรรม -ประเพณี -ภูมิปัญญาท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ	4	20
4. เอกลักษณ์ ของเมือง ชัยภูมิ	7. กล่าวคำขวัญ ประจำจังหวัด คำขวัญการ ท่องเที่ยว และ ภาษาถิ่นได้	4.สืบค้นสารสนเทศ เพื่อจัดทำแผ่นพับ เกี่ยวกับคำขวัญจังหวัด คำขวัญการท่องเที่ยว และภาษาถิ่นของ จังหวัดชัยภูมิ ตามความสนใจ ชิ้นงาน ชิ้นที่ 4 แผ่นพับ	-คำขวัญประจำจังหวัด -คำขวัญแหล่งท่องเที่ยว -ภาษาถิ่นของเมืองชัยภูมิ	5	20
5. กลุ่มชาติพันธุ์ ประวัติศาสตร์ เมืองชัยภูมิ	8. ตระหนักถึงคุณ งามความดีของ บุคคลสำคัญใน ท้องถิ่นแล้วนำไป เป็นแบบอย่างใน การประพฤติใช้ ในชีวิตประจำวัน ได้	5.สืบค้นสารสนเทศ เพื่อจัดทำโปสเตอร์ กลุ่มชนชาติพันธุ์ใน ท้องถิ่นของจังหวัด ชัยภูมิ ตามความถนัด ชิ้นงาน ชิ้นที่ 5 โปสเตอร์	-บุคคลสำคัญ -กลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัด ชัยภูมิ	5	30
รวม				20	100

ตัวอย่าง แนวทางการบูรณาการเทคโนโลยีบน iPad
ร่วมกับแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้แบบรวมพลัง Co 5-Steps

วิชา	ภูมิไทยชัยภูมิ 2	หน่วยการเรียนรู้ที่	2
เรื่อง	หมุดหมายสำคัญของเหตุการณ์ประวัติศาสตร์	ชื่อหน่วย	บุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์เมืองชัยภูมิ
ระดับชั้น	มัธยมศึกษาปีที่ 1	รหัสวิชา	ส21202
กลุ่มสาระการเรียนรู้	สังคมศึกษา	เวลา (ชั่วโมง)	2

1. วัตถุประสงค์การเรียนรู้

1. ระบุผลการวิเคราะห์บุคคลสำคัญทางการเมืองการปกครองของเมืองชัยภูมิได้ (K)
2. สืบค้นสารสนเทศเพื่อจัดทำผลิตภัณฑ์การเรียนรู้เรื่องบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ได้ (P)
3. ปฏิบัติตามใบกิจกรรมเพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลสำคัญได้ (P ทำ)
4. สร้างสรรค์ผลงานสื่อนำเสนอสร้างสรรค์ และนำเสนอความรู้ได้ (Pผลิต)
5. ให้ความร่วมมือในการทำงานร่วมกัน (A)

2. สาระการเรียนรู้

2.1 ความรู้

- 1) บุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์เมืองชัยภูมิ
- 2) ประวัติศาสตร์และเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับบุคคลในช่วงเวลาอดีตของเมืองชัยภูมิ
- 3) ข้อคิดจากเรื่องราวในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมในการตอบสนองชุมชน

2.2 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- 1) สามารถคิด วิเคราะห์ ค้นคว้า สรุป ริเริ่ม
- 2) สามารถสื่อสาร (อ่าน ฟัง พูด เขียน)
- 3) สามารถใช้เทคโนโลยีในการสืบค้น และสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ผ่านเครื่องมือเทคโนโลยี
- 4) สามารถใช้ทักษะชีวิต (ทำงานกลุ่ม)

2.3 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

มุ่งมั่นและรับผิดชอบ รักประวัติศาสตร์และภาคภูมิใจในรากฐานที่มาของชุมชนเมืองชัยภูมิ

2.4 ผลผลิต/ภาระงานสู่ผลการเรียนรู้

การทำสื่อประชาสัมพันธ์ดิจิทัลอย่างสร้างสรรค์ เพื่อสื่อสารถึงเรื่องราวและสะท้อนความภาคภูมิใจในท้องถิ่นเมืองชัยภูมิ

3. กิจกรรมการเรียนรู้

การบูรณาการเทคโนโลยี

3.1 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 เสนอสิ่งเร้าและระบุคำถามสำคัญ (สคส)

1. ครูใช้เกมเปิดแผ่นป้ายดิจิทัล เพื่อทายบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ชัยภูมิ (5 นาที)
2. นักเรียนตอบคำถามเพื่อนำเข้าสู่กระบวนการสืบเสาะ และสร้างองค์ความรู้ (10 นาที)
 - “บุคคลสำคัญในภาพเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์เรื่องอะไรบ้าง”
 - “เหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์นั้น ส่งผลอย่างไรกับสังคม”
 - “จะเป็นอย่างไร หากเหตุการณ์แตกต่างออกไปจากเดิมหรือไม่เคยเกิดขึ้น”
3. นักเรียนจัดกลุ่ม กลุ่มละ 5-6 คน เพื่อศึกษาใบความรู้และร่วมกันระบุคำถามสำคัญที่ต้องการศึกษาเกี่ยวกับบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ชัยภูมิ (10 นาที)

ขั้นที่ 2 รวมพลังแสวงหาสารสนเทศและวิเคราะห์ (สว)

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มระบุคำถามสำคัญร่วมกันและศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากใบความรู้ และแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่ แหล่งข้อมูลสารสนเทศจากเว็บไซต์ หนังสือเรียน แหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียน ปรากฏข่าวบ้าน ผู้รู้ในชุมชน หรือปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อสรุปเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้น (20 นาที)
2. นักเรียนบันทึกข้อมูลที่รวบรวมได้และเตรียมสำหรับการสร้างองค์ความรู้ (15 นาที)

ขั้นที่ 3 รวมพลังอภิปรายและสร้างความรู้ (อส)

1. นักเรียนสรุปองค์ความรู้ร่วมกันในรูปแบบแผนผังกราฟิกกับประเด็นสำคัญทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่นักเรียนเลือกศึกษา นักเรียนสามารถเลือกทำบนกระดาษฟลิปชาร์ต หรือบนแอปพลิเคชันสำหรับจดบันทึกหรือทำแผนผังกราฟิก (15 นาที)

ขั้นที่ 4 รวมพลังสื่อสารและคิดสะท้อน (สสค)

1. นักเรียนร่วมกันสะท้อนคิดว่า จุดเด่นมีอะไร จุดต้องแก้ไขมีอะไร
2. นักเรียนร่วมกันแก้ไขการจดบันทึกหรือการทำแผนผังกราฟิก (15 นาที)

ขั้นที่ 5 ประยุกต์แบบรวมพลังและตอบแทนสังคม (ปตท)

1. นักเรียนเตรียมผลิตสื่อเพื่อใช้เป็นสื่อประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนหรือมอบให้ผู้นำชุมชน หรือเทศบาลนำไปประชาสัมพันธ์ทางช่องทางสื่อประชาสัมพันธ์สาธารณะของชุมชน
2. นักเรียนเลือกวิธีการทำสื่อประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้คนในชุมชนสนใจท่องเที่ยวแหล่งประวัติศาสตร์และบุคคลสำคัญด้วยวิธีการดังนี้ (เลือก 1 วิธีเท่านั้น) (30 นาที)
 - วิธีที่ 1 จัดทำคลิปติดต่อด้านเทคนิคกรีนสกรีนด้วยแอป เช่น iMovie
 - วิธีที่ 2 จัดทำโปสเตอร์ดิจิทัลด้วย Pages, Canva
 - วิธีที่ 3 ทำแผนที่ประชาสัมพันธ์พร้อมวาดรูปสติ๊กเกอร์ศิลปะดูดีให้น่าสนใจ
 - วิธีที่ 4 ทำ Podcast สื่อโฆษณาทางวิทยุด้วยแอป Garage Band

3.2 สื่อ/แหล่งเรียนรู้

- 1) ใบกิจกรรมประวัติบุคคลสำคัญในเมืองชัยภูมิ
- 2) แบบประเมินรูปรัก

4. การประเมินผลการเรียนรู้

- 4.1 ประเมินความรู้ด้วยแบบสอบ
- 4.2 ประเมินการปฏิบัติกิจกรรมอย่างมุ่งมั่นด้วยแบบประเมิน
- 4.3 ประเมินชิ้นงานด้วยรูปริกตามตัวชี้วัด
- 4.4 ประเมินเพื่อนและประเมินตนเอง

ตัวชี้วัด	เกินความคาดหวัง (3)	ตามความคาดหวัง (2)	ควรพัฒนาเพิ่มเติม (1)
1. ระบุผลการวิเคราะห์บุคคลสำคัญทางการเมือง การปกครองของเมืองชัยภูมิ ได้ (K)	วิเคราะห์ได้อย่างลึกซึ้ง เชื่อมโยงกับบริบททางการเมือง และสังคมได้ดี พร้อมทั้งยกตัวอย่างที่เกี่ยวข้อง	วิเคราะห์ได้ถูกต้อง ครอบคลุมประเด็นสำคัญ มีตัวอย่างประกอบบางส่วน	วิเคราะห์ได้ไม่ชัดเจน ขาดรายละเอียด หรือมีข้อผิดพลาดในการอธิบาย
2. สืบค้นสารสนเทศเพื่อจัดทำผลิตภัณฑ์การเรียนรู้เรื่องบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ได้ (P)	สืบค้นข้อมูลจากแหล่งที่หลากหลาย มีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือ และสรุปข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ	สืบค้นข้อมูลจากแหล่งที่เหมาะสม มีการคัดกรองข้อมูลบางส่วน	สืบค้นข้อมูลไม่ครอบคลุม หรือใช้แหล่งข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือ
3. ปฏิบัติตามใบกิจกรรมเพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลสำคัญได้ (P ทำ)	ปฏิบัติตามใบกิจกรรมได้ถูกต้อง วิเคราะห์หลักฐานและเชื่อมโยงข้อมูลได้อย่างมีเหตุผล	ปฏิบัติตามใบกิจกรรมได้ถูกต้อง วิเคราะห์ข้อมูลได้บางส่วน	ปฏิบัติตามใบกิจกรรมได้ถูกต้องน้อยกว่าเกณฑ์ ขาดความเข้าใจในหลักการพื้นฐาน
4. สร้างสรรค์ผลงานนำเสนอสร้างสรรค์ และนำเสนอความรู้ได้ (P ผลิต)	เลือกรูปแบบในการสร้างสื่อและเครื่องมือการนำเสนอที่สร้างสรรค์ น่าสนใจ และเหมาะสมกับเนื้อหา ถ่ายทอดความรู้ได้อย่างชัดเจน	เลือกรูปแบบในการสร้างสื่อเครื่องมือการนำเสนอที่เหมาะสม เข้าใจง่าย มีความครบถ้วนของเนื้อหา	เลือกรูปแบบในการสร้างสื่อหรือเครื่องมือการนำเสนอไม่ชัดเจน หรือขาดองค์ประกอบสำคัญ ทำให้เข้าใจได้ยาก
5. ให้ความร่วมมือในการทำงานร่วมกัน (A)	ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดีมาก มีความรับผิดชอบ สนับสนุน และช่วยเหลือทีมอย่างเต็มที่	ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี รับผิดชอบงานของตนเอง และสามารถร่วมมือกับทีมได้	ขาดความร่วมมือหรือไม่ รับผิดชอบในงานของตนเอง ส่งผลกระทบต่อทีม

หมายเหตุ แผนนี้เป็นเพียงตัวอย่างแนวทางการบูรณาการเทคโนโลยีบนไอแพดร่วมกับกระบวนการเรียนรู้แบบรวมพลัง Co 5-Steps ทั้งนี้ ผู้เข้าอบรมจะเป็นผู้ออกแบบใบกิจกรรม ใบงาน และสื่อที่ต้องการให้นักเรียนค้นคว้าและปฏิบัติเพิ่มเติมด้วยตนเองตามความเหมาะสม

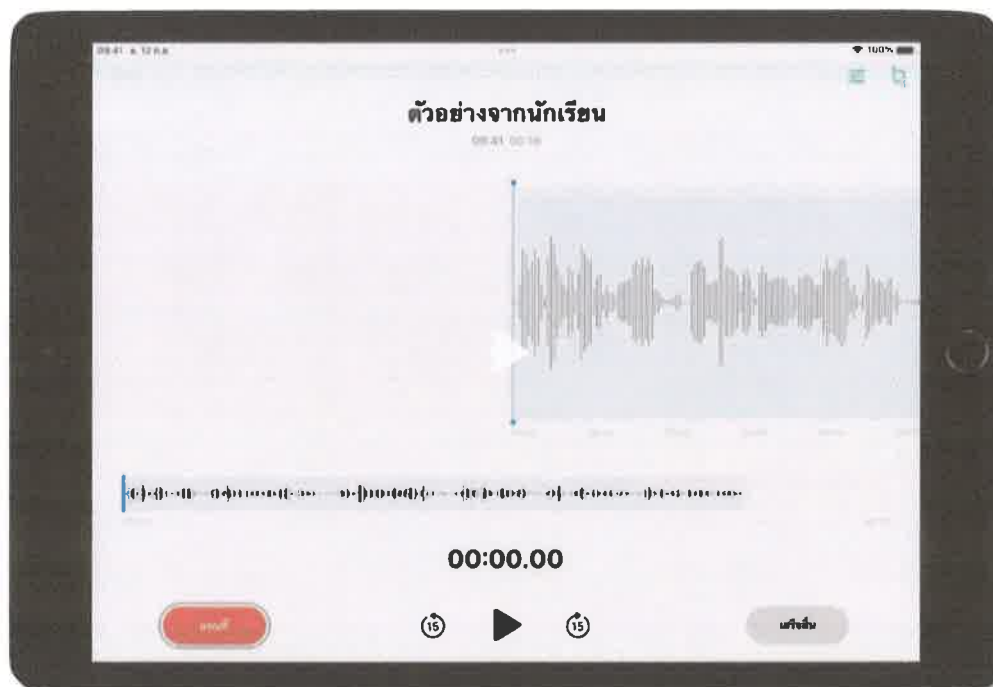
ตัวอย่างสื่อชิ้นงาน ผลผลิต/ภาระงานสู่ผลการเรียนรู้

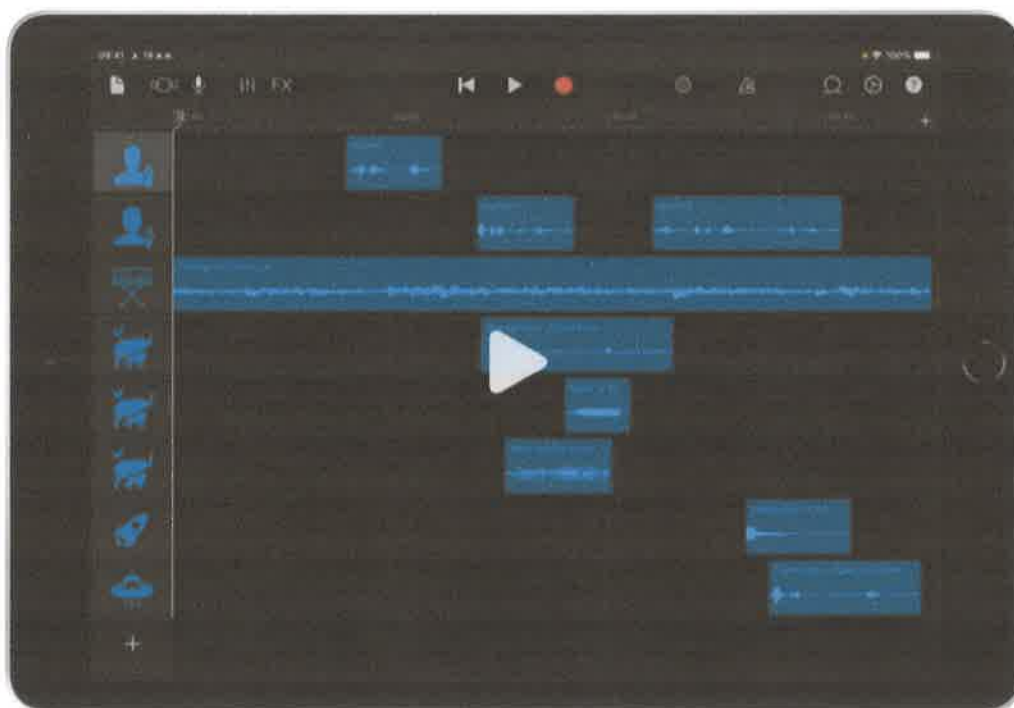
การทำไทม์ไลน์ประวัติศาสตร์ด้วยแอป Pages

การวาดแผนผังด้วยแอป Keynote

การบันทึกเสียงสัมภาษณ์ด้วยแอป Voice Memos

การทำพอดคาสท์บันทึกเสียงสื่อรายการวิทยุ

กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย